

Марина Николић • Јована Јовановић • Јанко Ивановић

РАДНА СВЕСКА 7

уз Граматику
за седми разред основне школе

РАДНА СВЕСКА 7

уз Граматику за седми разред основне школе

Редакција Фондације „Алек Кавчић“

Аутори проф. др Марина Николић, др Јована Јовановић, мср Јанко Ивановић

Рецензенти проф. др Миливој Алановић, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду
мср Јована Атанацковић, ОШ „Мића Станојловић“, Коцељева
Ивана Богдановић, ОШ „Светозар Марковић Тоза“, Елемир

Главни уредник Крста Поповски

Уредник Милана Поучки

Илустрације Горан Витановић

Фотографије Shutterstock

Лектура и коректура Милана Поучки

Ликовни уредник Слађана Николић

Прелом Слађана Николић

Издавач АрхивКњига д. о. о.
Љубостињска 2, Београд

За издавача Оливер Кавчић

Штампа Birograf Comp d. o. o., Земун

Тираж 20.000

Прво издање, 2024.

ISBN 978-86-6130-062-2

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:821-82(075.2)(076.1)

БАЈЧЕТА, Владан, 1985-

Радна свеска 7 : уз Читанку за седми разред основне школе / Владан
Бајчета, Јанко Ивановић ; [илустрације Горан Витановић]. - 1. изд.
- Београд : АрхивКњига, 2024 (Београд : Birograf Comp). - 32, 68 стр. :
илустр. ; 29 см

Тираж 20.000. - Насл. стр. приштампаног текста : Радна свеска 7 : уз
Граматику за седми разред основне школе / Марина Николић, Јована
Јовановић, Јанко Ивановић. - Решења: стр. 30-32. - Библиографија:
стр. 32.

ISBN 978-86-6130-062-2

1. Ивановић, Јанко, 1988- [аутор]
2. Николић, Марина, 1982-: Радна свеска 7

COBISS.SR-ID 157217801

Министарство просвете,
науке и технолошког
развоја Републике Србије
одобрило је овај уџбеник
за употребу у школама
решењем број:
650-02-00166/2024-07
од 7. 11. 2024. године.

Садржај

Водич	4		
НЕПРОМЕНЉИВЕ ВРСТЕ РЕЧИ		ПРАВИЛАН ИЗГОВОР	
Непроменљиве врсте речи	6	Правилан изговор	44
Везници	6	ПРАВОПИС	
Речце	7	Правописна решења у вези с глаголским облицима	46
Узвици	8	Интерпункција у зависносложеној реченици	47
ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ		Интерпункцијски и правописни знаци	48
Лични глаголски облици	10	Писање скраћеница	50
Императив	10	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	
Потенцијал	12	Књижевноуметнички и публицистички (новинарски) стил	52
Футур други	13	Репортажа	53
Нелични глаголски облици	14	Цитати и фусноте	54
Глаголски прилог садашњи	14	Технички и сугестивни опис	55
Глаголски прилог прошли	15	Писање порука и имејлова	56
Трпни глаголски придев	16	Фразеологизми	57
РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ И СЛУЖБА РЕЧИ У РЕЧЕНИЦИ		Допуњавање текста различитим облицима променљивих речи и непроменљивим речима	58
Реченични чланови и служба речи у реченици	18	Нелинеарни текстови: табеле, графикони, легенде и мапе ума	59
СИНТАГМЕ		Говорне вежбе: аргументи и дебата	60
Синтагме	22	Решења	61
НАПОРЕДНИ ОДНОСИ МЕЂУ РЕЧЕНИЧНИМ ЧЛАНОВИМА		Литература	68
Напоредни односи међу реченичним члановима	26		
КОНГРУЕНЦИЈА			
Конгруенција	30		
РЕЧЕНИЦА			
Појам комуникативне и предикатске реченице	32		
Напоредни односи међу независним реченицама	32		
Зависне реченице	33		
Изричне реченице	33		
Односне реченице	34		
Месне реченице	35		
Временске реченице	35		
Узрочне реченице	36		
Последичне реченице	36		
Условне реченице	37		
Намерне реченице	38		
Поредбене реченице	39		
Допусне реченице	39		
Напоредни односи међу зависним предикатским реченицама	40		
Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом	41		

ВОДИЧ

Задаци различитих типова
који ће ти помоћи да провериш
колико имаш знања из граматике

Решења задатака

Правилан изговор

1. Подвуни акцентovани слог у речима:

ТЕЛЕФОН, ТЕЛЕВИЗОР, СЛУШАЛИЦЕ, ЗВУЧНИК, МИШИ, ШТАМПАЧ.

2. Разврстај тачно према трајању акцентованог слога:

СПАВАТИ, ВЕСТИ, ЦЕДИТИ, ПИСАТИ, РЕВИ.

а) Речи с другим акцентом: _____

б) Речи с кратким акцентом: _____

3. Подвуни „рзена“:

ЛЕП, МЛАД, СТАВ, ЖИВ, ЛУД.

4. Исправи погрешно табелу издамуених речима у тексту:

Буди ми ленту за револвир, до жонки. И дива обавезно на штрку в кидан. Дај ми обевана!

Дубоуказни акценти	Дигосимазни акценти

5. Који акцент имају прилози БРЗО, ЛЕЗНО, ТАЈНО? _____

6. Акцентуј познате речи у следећим реченицама.

а) Највиђу одрба осебан прови нацид.

б) Как слон бива мада, планина сам се врада.

в) Стршци фими сам гледно у сред.

НЕПРОМЕНЈИВЕ ПРСТЕ РЕЧИ

ВЕШТИНИ

1 а) НИ, И, НИТИ, ПА, ТЕ

б) ВЕП, ВО, А, АЛИ, НЕГО а) ИЛИ

(Редослед наведеног није важан.)

2 а) ни – предлог б) против – предлог

в) како – предлог

3 ни, ил, али, јер, до

4 а) абе б) са в) пред

а) али б) како (против) в) јер

г) као (уколико)

РЕЧЕ

1 Зар, Ала, текс, баш, адрватно, Не, бар

2 а) некако б) али и) в)

3 познати речни: до

познати речни: међутим

познати речни: око

познати речни: али

4 б), г)

5 треба извршити парово, Међутим, баш,

Хице, бар, До.

а) наравно б) баш, бар в) међутим

г) маде д) ба

УПОТРЕБА

1 Ари, Крив, Ју, Ју, Хи, Хава, Уф

2 а) око б) око в) око

3 а) око, ури, в) б) Вика, ил, ху

в) фату, адрат, ари

4 а) до б) „оку“ в) „Мачи-мач“

улица којим се у државног особање: јер

улица: који служи на допознавање/герале

животиње: „мак, мац“

улица: којим се означава струг на праворци

„Хри“

ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ

ИНТЕРАТИВ

1. Следи: изговори 2. б), в)

2.

Неопознати	2. лице једине интератива	3. лице једине интератива
посети	посети	посетите
животи	животи	животи
објерте	објерте	објерте
окувати	окувати	окувајте

РЕШЕЊА

4. а)

Једине	Множина
...г	1. окувати
2. окува	2. окувајте
3. г	3. г

б)

Једине	Множина
1. г	1. окува
2. оку	2. окува
3. г	3. г

в) Обилитаризација:

3. а) зени; друго, једине

б) савикује; друго, множина

4. а), в), в)

2. Окувати, очисти, адратај; Стани, атомнај;

ури, гитерсад, илти

8. а) Вудите б) доки в) Не постојао (Нема) (не

постоји / Немао (да постоји) 9. а), г), д)

ПОТЦИНА

1. ПРИЧАО БИХ 2. а), в)

3.

Једине	Множина
1. постојати / постојати баш	1. постојати / постојати баш
2. постојати / постојати би	2. постојати / постојати баше
3. постојати / постојати / постојати ба	3. постојати / постојати / постојати би

4. а) (то) би пазно / пазно би

б) (би) баш прекоучно / прекоучно баш

5. а), в) 6. в), г)

2. баше меше – друго, множина, женски

ПОТР ДРУИ

1. БУДЕМ СТИГАО 2. б), в)

3.

Тачно	1. лице ду, м, ж	2. лице ду, м, ж	3. лице ду, м, ж	4. лице ду, м, ж
приврати се	ду се	ду се	ду се	ду се
приврати се	ду се	ду се	ду се	ду се
приврати се	ду се	ду се	ду се	ду се

4.

Једине	Множина
1. једине приврати / приврати	1. једине приврати / приврати
2. једине приврати / приврати	2. једине приврати / приврати
3. једине приврати / приврати	3. једине приврати / приврати

НЕПРОМЕНЉИВЕ ВРСТЕ РЕЧИ

После дивног распуста,
бићу спреман за
усвајање новог знања!

И ја се, Вуче, радујем томе,
али сада заиста желим да
научим да роним!

Непроменљиве врсте речи

Везници

1. Наведене напоредне везнике разврстај према врсти којој припадају:

ВЕЋ, ИЛИ, НИ, НО, И, А, АЛИ, НИТИ, ПА, ТЕ, НЕГО.

а) Саставни: _____

б) Раставни: _____

в) Супротни: _____

2. У следећим низовима речи подвуци и именуј врсту речи која није везник.

а) и, па, те, низ, ни, нити _____

б) а, али, против, већ, него _____

в) ако, иако, икако, јер, док, чим _____

3. Подвуци везнике у следећој реченици:

Није купио ни хлеб ни млеко, али је зато донео питу са сиром јер је знао да ће нас то обрадовати.

4. Ако је тврдња тачна, заокружи слово **Т**, а уколико је нетачна, заокружи **Н**.

Везници могу бити напоредни (независни) и зависни. **Т Н**

Везници су променљиве речи. **Т Н**

ЈЕР, ИАКО, ДОК су зависни везници. **Т Н**

Везници могу бити ближи и даљи. **Т Н**

5. У сваком низу је један уљез. Подвуци га.

а) мада, јер, због, него, али, већ, иако

б) па, са, ни, или, те, а, но

в) да, док, чим, пред, уколико, ако

6. Следеће реченице допуни одговарајућим везником, тако да се добије целовита информација.

а) Планирали смо да кренемо на пут рано ујутру, _____ је аутобус каснио.

б) _____ је вредно учио за контролни, Вук је добио лошу оцену.

в) Ана не жели да гледа тај филм, _____ је хорори помало плаше.

г) _____ неко жели да оде до тоалета, возач ће направити кратку паузу.

Речце

1. Подвуци речце у следећем тексту:

- Зар није комшија обећао да неће правити буку током ноћи?
- Ала си ти наиван!
- Нека сам наиван, али сам сигуран да је баш то рекао.
- Ти си то, вероватно, погрешно чуо.
- Не плаши ме! Желим да спавам нормално бар једну ноћ.

2. У сваком низу је један уљез. Подвуци га.

- а) можда, наравно, некако, ваљда
- б) да ли, зар, ала, али, ли
- в) ево, ето, ено, еј, гле

3. Разврстај следеће речце према значењу:

ЕВО, МЕЋУТИМ, ХАЈДЕ, АЛА, ДА, НЕ.

потврдна речца: _____ одрична речца: _____ супротна речца: _____
показна речца: _____ узвична речца: _____ заповедна речца: _____

4. Заокружи слова испред реченица у којима је подвучена реч речца.

- а) Отишао је да донесе ужину.
- б) Да, све је у најбољем реду.
- в) Марко сигурно корача кроз живот.
- г) Марко је, сигурно, један од најбољих ученика нашег одељења.

5. Заокружи слова испред реченица које су правилно написане.

- а) Уплатио је себи летовање неби ли се мало одморио.
- б) Уплатио је себи летовање не би ли се мало одморио.
- в) Да ли си коначно почео да тренираш?
- г) Дали си коначно почео да тренираш?

6. Подвуци речце у следећем тексту и разврстај их према значењу.

Ана је, наравно, обећала Вуку да ће доћи по њега пре школе. Међутим, аутобус је баш каснио. Позвала га је и рекла: „Хајде крени ка станици! Тако бар стижемо у првих пет минута часа. Може?“. Вук се сложио: „Да, крећем, видимо се!“

- а) речца за исказивање личног става: _____
- б) речце за истицање: _____ в) супротна речца: _____
- г) заповедна речца: _____ а) потврдна речца: _____

Узвици

1. У следећем тексту подвуци узвике:

Аух, што сам се намучио! Куку мени шта ме снађе! Ју-ју! Нисам знао да је овако тешко планинарити! Хеј, да ли ме видиш?! Хало, чујеш ли ме! Уф, колика магла!

2. У сваком низу је један уљез. Подвуци га.

- а) бум, трас, пак, шиц, пис, мац
- б) куку, леле, ала, јој, фуј, бљак
- в) хеј, еј, гле, хало, јаој, ух, охо

3. Коју стилску фигуру препознајеш у наведеној реченици? Обрати пажњу на истакнути узвик и заокружи тачан одговор.

Из даљине се чуло страшно ФИЈУ, које ме је препало.

- а) поређење
- б) хиперболу
- в) ономатопеју

4. Разврстај следеће узвике:

ФИЈУ, ЂИХА, ОХО, ШКРИП, УРА, КВРЦ, ИШ, ХЕЈ, ЈОЈ на:

- а) узвике којима се изражавају осећања: _____;
- б) узвике који служе за дозивање или терање људи и животиња: _____;
- в) узвике којима се опонашају различити звукови из природе: _____.

5. Заокружи слово испред реченица које су правилно написане.

- а) Ух баш сам се препао!
- б) Ух! Баш сам се препао!
- в) Ух, баш сам се препао!
- г) Ух! Баш сам се препао.

6. Подвуци узвике у следећим реченицама, а затим на линији поред врсте узвика напиши у којој се од датих реченица јавља.

- а) Јој, баш ме боли глава!
- б) Под мојим ногама се зачуло „кврц” и знала сам да сам сломила гранчицу.
- в) Вабила је уплашену мачку: „Мац-мац”, желећи да је нахрани.

узвик којим се изражава осећање: _____

узвик који служи за дозивање/терање животиња: _____

узвик којим се опонаша звук из природе: _____

ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ

Ти би баш хтео да победиш у трци!

Ако те будем стигао, заиста ћу бити срећан!

Лични глаголски облици

Императив

1. Допуни реченице понуђеним речима из заграде, тако да тврдње буду тачне.

Императив је _____ (лични/нелични) глаголски облик. Он се другачије назива _____ (саветодавни/заповедни) начин.

2. Заокружи слова испред тврдњи које важе за императив.

- а) Означава радње које су се догодиле у тренутку говорења.
- б) Не означава време вршења радње.
- в) Он је прост глаголски облик.
- г) Он је сложен глаголски облик.

3. Напиши 2. лице једнине и 2. лице множине императива глагола датих у табели.

Инфинитив	2. лице једнине императива	2. лице множине императива
исећи		
живети		
обојити		
скувати		

4. Напиши облике императива глагола СВУЋИ и ПИТИ, а потом одговори на питање.

- а) свући

Једнина	Множина
1.	1.
2.	2.
3.	3.

- б) пити

Једнина	Множина
1.	1.
2.	2.
3.	3.

- в) Коју гласовну промену уочаваш код императива глагола СВУЋИ?

5. Подвучи глаголе у облику императива у следећим реченицама и одреди им лице и број.

а) Веш-машина опет не ради. Зови мајстора!

лице: _____ број: _____

б) Сачекајте мало, молим. Тренутно сам заузет.

лице: _____ број: _____

6. Заокружи слова испред реченица у којима је подвучени глагол у императиву.

а) Пазите где остављате вредне ствари.

б) Треба да пазите где остављате вредне ствари.

в) Заборавите све што сам вам рекао.

г) Не смете да заборавите све што сам вам рекао.

д) Треба да пожуримо! Воз само што није кренуо!

ђ) Пожуримо! Воз само што није кренуо!

7. Напиши пријатељу рецепт за питу од јабука. Користи одговарајући облик 2. лица једине императива.

_____ (ољуштити), _____ (очистити) и _____ (изрендати) јабуке. _____ (ставити) их да се оцеле пола сата, а након тога их _____ (помешати) са сувим грожђем, циметом и шећером. По две кашике те смесе _____ (увити) у коре и _____ (попрскати) их уљем. _____ (пећи) у врелој рерни око пола сата.

8. Допуни реченице облицима императива глагола датих у заградама.

а) _____ мало тиши, молим вас, представа је у току. (БИТИ, 2. л. мн.)

б) Ова салата је потпуно незачињена. Вуче, _____ ми сланик! (ДОДАТИ, 2. л. јд.)

в) Опет нас је преварио! _____ више на његове шале!
(НАСЕДАТИ, 1. л. мн., одрични облик)

9. Заокружи слова испред реченица у којима препознајеш императив.

а) Марко, учи.

б) Марко учи.

в) Јелена ради домаћи.

г) Јелена, ради домаћи.

д) Ана, говори гласније.

ђ) Ана говори гласније.

Потенцијал

1. У следећем низу глагола подвуци потенцијал:

ПРИЧАО САМ, БИО САМ ПРИЧАО, БЕЈАХ ПРИЧАО, ПРИЧАО БИХ.

2. Заокружи слова испред тврдњи које важе за потенцијал.

- а) Он је лични глаголски облик.
- б) Он је нелични глаголски облик.
- в) Он је прост глаголски облик.
- г) Он разликује граматички род.

3. Допуни табелу одговарајућим облицима глагола ПОКЛОНИТИ у потенцијалу.

Једнина	Множина
1.	1.
2.	2.
3.	3.

4. Напиши тражене облике потенцијала од следећих глагола.

- а) певати, 3. л. јд. мушког рода _____
- б) ићи, 2. л. мн. женског рода _____
- в) препоручити, 1. л. јд. мушког рода _____

5. Заокружи слова испред реченица у којима је употребљен потенцијал.

- а) После поноћи бисмо сви отишли на спавање.
- б) Ако будемо отишли на спавање раније, лакше ћемо устати ујутру.
- в) Бака би испекла погачу ако дођемо код ње на ручак.

6. Заокружи слова испред правилно написаних реченица.

- а) Ви би волели да промените посао?
- б) Ја би могао да ти позајмим новац.
- в) Ми бисмо стигли на време да се Марко пробудио на време.
- г) Ти би желео да путујеш у Јапан?

7. Подвуци глагол у облику потенцијала у следећој реченици и одреди му лице, број и род.

Ана и ти бисте могле да осмислите радионицу.

лице: _____ број: _____ род: _____

Футур други

1. У следећем низу глагола подвуци футур други:
СТИГАО САМ, БИО САМ СТИГАО, БУДЕМ СТИГАО, СТИЋИ ЋУ, СТИГАО БИХ.

2. Заокружи слова испред тврдњи које важе за футур други.

- а) Он је нелични глаголски облик.
б) Он је сложен глаголски облик.
в) Гради се од презента помоћног глагола *бићи* и радног глаголског придева.

3. Допуни табелу одговарајућим облицима футура другог датих глагола.

Глагол	1. лице јд. ж. р.	1. лице мн. м. р.	2. лице мн. ж. р.	3. лице мн. с. р.
преселити се				
заборавити				

4. Допуни табелу одговарајућим облицима глагола ТРЕНИРАТИ у футуру другом.

Једнина	Множина
1.	1.
2.	2.
3.	3.

5. Заокружи слова испред реченица у којима је употребљен футур други.

- а) Када будем купио нови лаптоп, моћи ћу да инсталирам све програме које желим.
б) Када бих купио нови лаптоп, могао бих да инсталирам све програме које желим.
в) Ако бисте кренули на време, не бисте морали да трчите до аутобуске станице.
г) Ако будете кренули на време, нећете морати да трчите до аутобуске станице.

6. Допуни следеће реченице одговарајућим облицима футура другог глагола датих у заградама.

- а) Ако _____ (размишљати, ја), наћи ћу решење.
б) Чим _____ (доћи, ти) на посао, разговарај са њим о том проблему.
в) Кад _____ гладни (бити, они), отићи ће у ресторан.

7. Подвуци глаголе у облику футура другог у следећим реченицама и одреди им лице, број и род.

- а) Ако будеш научио граматику, добро ћеш урадити тест на малој матури.

лице: _____ број: _____ род: _____

- б) Освојиће златну медаљу ако буду довољно веровали у себе.

лице: _____ број: _____ род: _____

Нелични глаголски облици

Глаголски прилог садашњи

1. Допуни реченицу, тако да тврдња буде тачна.

Глаголски прилог садашњи гради се од _____ (наведи лице и број) презента глагола и наставка _____.

2. Напиши како гласи глаголски прилог садашњи глагола датих у табели.

Инфинитив	Глаголски прилог садашњи
додавати	
брати	
сећи	
мислити	
читати	

3. Од каквих се глагола гради глаголски прилог садашњи?

а) од свршених б) од несвршених в) само од прелазних

Заокружи слово испред тачног одговора.

4. Напиши глаголски прилог садашњи наведених глагола.

а) брисати _____ б) грести _____
в) махати _____ г) признавати _____

5. У следећим реченицама подвуци глаголски прилог садашњи и одреди његову службу.

а) Ишао је до школе певајући. _____
б) Једући сваког дана брзу храну, утојио се двадесет килограма. _____
в) Деца су се осећала спокојно слушајући бакине догодовштине из детињства.

6. На основу глаголског прилога садашњег напиши како гласи инфинитив глагола наведених у табели.

Глаголски прилог садашњи	Инфинитив
пекући	
стичући	
добијајући	
признајући	

7. Подвуци облике глаголског прилога садашњег:

ЖИВЕЋИ, ЖИВЕЋЕ, ЛОМИЋЕ, ЛОМЕЋИ, НАЋИ, РЕЋИ, СУШЕЋИ, СУШИЋЕ.

Глаголски прилог прошли

1. Допуни реченицу, тако да тврдња буде тачна.

Глаголски прилог прошли гради се од _____ (инфинитвне/ презентске) основе и наставка _____.

2. Напиши како гласи глаголски прилог прошли глагола датих у табели.

Инфинитив	Глаголски прилог прошли
наплатити	
рећи	
опростити	
појести	
проћи	

3. Заокружи слово испред тврдње која важи за глаголски прилог прошли.

- а) У реченици може имати службу предиката.
- б) У реченици може имати службу прилошке одредбе.
- в) У реченици може имати службу и предиката и прилошке одредбе.

4. Допуни табелу одговарајућим глаголским облицима.

Инфинитив	Глаголски прилог садашњи	Глаголски прилог прошли
бити		
хтети		

5. Заокружи слова испред реченица у којима је употребљен глаголски прилог прошли.

- а) Људи вероваху да ће им се сви снови остварити.
- б) Напустила је његову канцеларију не окренувши се.
- в) Не повероваши у оно што је чула од њега, решила је да га остави.
- г) Војници се кретаху споро преко ливаде.

6. Допуни реченице обликом глаголског прилога прошлог глагола датог у загради.

- а) _____ улицу, стигао је на жељено одредиште.
(прећи)
- б) _____ да га лаже, престао је да разговара са њим.
(увидети)
- в) _____ начина да заради новац, подигао је кредит у банци.
(не наћи)

Трпни глаголски придев

1. Поред тврдње о трпном глаголском придеву која је тачна, заокружи **T**, а поред оне која је нетачна, заокружи **H**.

- а) Гради се од прелазних глагола. **T H**
 б) Има посебне облике за род и број. **T H**
 в) Употребљава се за грађење трпног стања (пасива). **T H**
 г) Гради се само од глагола свршеног вида. **T H**
 д) То је сложени глаголски облик. **T H**

2. Напиши како гласи трпни глаголски придев следећих глагола у мушком роду једине и одговори на питање.

- а) купити _____ б) заборавити _____
 в) носити _____ г) возити _____
 • Коју гласовну промену запажаш у овим примерима? _____

3. У следећим реченицама глаголе у инфинитиву напиши у облику трпног глаголског придева.

- а) У овом делу града је _____ (изградити) нови парк.
 б) Мој пасош је _____ (предати) у амбасаду.
 в) У центру града је _____ (подигнути) нови споменик.

4. У следећим реченицама подвучи трпни глаголски придев.

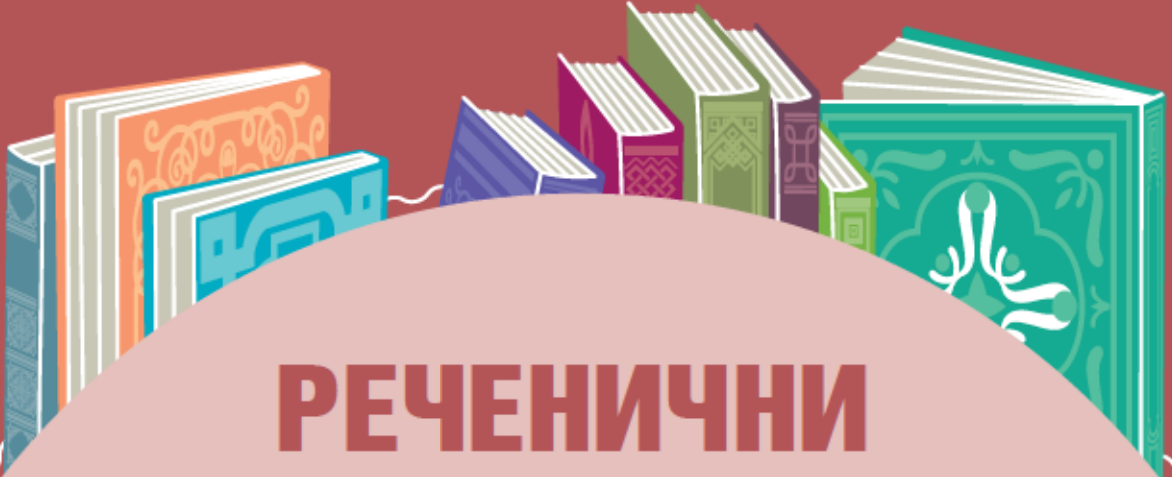
- а) Премијера филма је померена за сутра.
 б) Филм је прекинут због најновијих вести.
 в) Сценарио за филм написан је на основу истоимене књиге.

5. На основу трпног глаголског придева напиши како гласи инфинитив глагола наведених у табели.

Трпни глаголски придев	Инфинитив
изгризен	
спашен	
представљен	
окречен	

6. Подвучи исправан облик трпног глаголског придева.

- а) Овај ауто је увежен/увезен из Немачке.
 б) Моје омиљене патике су изгризене/изгрижене и зато морам да купим нове.
 в) Бадњак је унешен/унесен у кућу и прослава Божића може да почне.

РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ И СЛУЖБА РЕЧИ У РЕЧЕНИЦИ

Хајде, Анчи, да
се подсетимо
који су главни,
а који зависни
реченични
чланови!

Реченични чланови и служба речи у реченици

1. Одреди службу реченичних чланова у следећој реченици:

Вук је после наставе сачекао Ану у школском дворишту.

а) Вук _____ б) је сачекао _____ в) Ану _____

г) после наставе _____ д) у школском дворишту _____

2. Пажљиво прочитај следећи текст, а затим реши задатке који следе.

После кише борови почну да миришу веома интензивно. Зато сам на Златибору много волео кратке летње кише. Уживао сам у шетњи након пљуска. Застао бих поред чика Јовишине куће и посматрао оближњу магистралу. Аутомобили су журили, а ја сам покушавао да пребројим црвена и бела возила. Често то радим. Остала је необична навика из детињства, ваљда због деде... Такмичили смо се у „скупљању” тих брзих аутомобила и увек сам га побеђивао. Данас сам сигуран да за себе није добро бројао.

а) Пронађи у тексту два примера за сложени глаголски предикат:

б) Препиши све речи и скупове речи у служби прилошке одредбе за место:

в) Препиши све речи и скупове речи у служби прилошке одредбе за време:

г) Препиши све речи и скупове речи у служби прилошке одредбе за начин:

д) Пронађи у тексту прилошке одредбе за узрок: _____

е) Пронађи у тексту речи и скупове речи у служби правог објекта:

в) Наведи три примера за реч односно скуп речи у служби неправог објекта:

3. Одреди прецизно службу подвучених реченичних чланова у следећим примерима.

- а) Са зебњом је ишчекивао телефонски позив. _____
 б) Мог деду жига у леђима последњих неколико дана. _____
 в) Наставница је током часа безуспешно покушавала да умири ученике. _____
 г) Јели смо бакиних колача и заспали. _____

4. Заокружи слово испред реченице у којој је употребљена апозиција.

- а) Провели смо део летњег распуста у Атини, главном граду Грчке.
 б) Атина је главни град Грчке.
 в) Као главни град Грчке, Атина је уједно индустријски и туристички центар земље.

5. Подвучи у следећим реченицама објекте и одреди им падеж и врсту.

- а) Наши спортисти су освојили златну медаљу у Лондону. _____
 б) Немој после мени да се жалиш због такве одлуке. _____
 в) Радујем се сестрином успеху. _____
 г) Купили су на пијаци воћа за целу недељу. _____

6. Повежи подвучене реченичне чланове са њиховим називима.

- а) Утакмица је одложена због великог невремена. логички субјекат
 б) Малишанима су после представе поделили пакетиће. прилошка одредба за место
 в) Камповали су у шуми прошлог лета. прилошка одредба за начин
 г) Маму је било срамота на родитељском састанку. прилошка одредба за узрок
 д) Гледао ме је радознало. неправи објекат

7. У следећим реченицама подвучи субјекат, одреди му врсту и падежни облик у коме је исказан.

- а) Ани је било хладно напољу.
 врста субјекта: _____ падеж: _____
 б) У другом полувремену почела је да пада ситна киша.
 врста субјекта: _____ падеж: _____
 в) Јуче није било струје у згради.
 врста субјекта: _____ падеж: _____
 г) Има занимљивих прича у пишчевој новој књизи.
 врста субјекта: _____ падеж: _____

8. У следећим реченицама подвучи предикате и прецизно им одреди врсту.

- а) Покушај да урадиш задатак без ичије помоћи. _____
- б) Мој нови телефон није много скуп. _____
- в) Није могао одолети свежем пециву и колачима. _____
- г) Био се поприлично изненадио мојим доласком. _____

9. Одреди службу подвучених реченичних чланова.

- а) Тог дана није било никог код куће. _____
- б) Нисмо никог затекли код куће тог дана. _____

10. На линији поред реченице упиши слово **П** ако у њој уочиш прост глаголски предикат, односно слово **С** ако је предикат сложен.

- а) Хтели бисмо да купимо нови телевизор. _____
- б) Ана се није забринула због Вуковог изостанка са часа. _____
- в) Нисам смео да излазим напоље због прехладе. _____

11. Попуни табелу и одреди службу реченичних чланова у следећој реченици:

Родитељи су нас после ручка врло радо повели у Музеј илузија, један од најинтересантијих музеја за децу.

Реченични члан	Служба
Родитељи	
су повели	
нас	
после ручка	
врло радо	
у Музеј илузија	
један од најинтересантијих музеја за децу	

СИНТАГМЕ

Воћни колачи никада нису били мој избор.

Врло добро знам, Анчи, шта се теби допада.

Синтагме

1. Пажљиво прочитај следећи текст и обрати пажњу на подвучене синтагме у њему, а затим их распореди по врсти којој припадају.

У данима детињства маштао сам о великим сјајним крилима. Желео сам да летим и будем брз као лептир. Замишљајући цветове и ливаде, легао бих увече у мекани кревет. Наредног дана, прилично узбуђен, причао бих свом најбољем другу из вртића о слободном ноћном лету. Описивао бих му кровове кућа и густе зелене крошње. Њему није било сасвим јасно како малени нежни лептир може бити толико брз. После моје пете ноћне авантуре, закључио је да сам, ипак, вероватно, слепи миш. Или нека ноћна птица. Због тог нашег разговора се неочекивано лако пореметио мој свет маште. Сањарити о летењу више ми није деловало много привлачно.

а) Именичке синтагме: _____

б) Придевске синтагме: _____

в) Прилошке синтагме: _____

г) Глаголске синтагме: _____

2. а) Одреди службу синтагми у реченици *Описивао бих му кровове кућа и густе зелене крошње.* _____

- б) Заокружи зависне чланове уочених синтагми у датој реченици и одреди којој врсти речи припадају.

_____ , _____ , _____

3. Пронађи у тексту првог задатка један пример за именичку синтагму у служби:

а) прилошке одредбе за време _____ ;

б) прилошке одредбе за место _____ ;

в) прилошке одредбе за узрок _____ .

4. Одреди службу истакнутих глаголских синтагми у следећим реченицама из текста, а затим подвуци главну реч у њима и напиши у ком глаголском облику се она налази.

а) ЗАМИШЉАЈУЋИ СВЕТОВЕ И ЛИВАДЕ, утонуо бих увече у безбрижан сан.

служба: _____

глаголски облик главне речи: _____

б) САЊАРИТИ О ЛЕТЕЊУ више ми није деловало привлачно.

служба: _____

глаголски облик главне речи: _____

5. а) Подвуци главне речи у синтагмама БРЗ КАО ЛЕПТИР, ПРИЛИЧНО УЗБУЂЕН, ТОЛИКО БРЗ и на основу њих одреди врсту синтагми.

б) Одреди врсту речи, односно конструкције у служби зависног члана сваке синтагме.

6. Подвуци главне речи у синтагмама:

САСВИМ ЈАСНО (бити), НЕОЧЕКИВАНО ЛАКО (пореметити),

МНОГО ПРИВЛАЧНО (деловати).

• Којом врстом речи су исказани зависни чланови? _____

7. а) Подвуци синтагме и одреди им службу у реченици *Због тога нашег разговора се неочекивано лако пореметио мој светл машини.*

б) Међу атрибутима у овим трима синтагмама пронађи један који је исказан именицом у зависном падежу. _____

8. Подвуци атрибуте у следећим именичким синтагмама из текста и одреди им врсту речи.

а) у данима детињства _____

б) о великим сјајним крилима _____

в) свом најбољем другу из вртића _____

г) малени нежни лептир _____

д) нека ноћна птица _____

9. Заокружи слово испред реченице у којој у служби атрибута уочаваш именицу у предлошко-падежној конструкцији.

- a) У данима детињства маштао сам о великим сјајним крилима.
- b) Замишљајући цветове и ливаде, утонуо бих увече у безбрижан сан.
- v) Причао бих свом најбољем другу из вртића о слободном ноћном лету.

10. Подвуци именичке синтагме у следећим реченицама и одреди којом синтаксичком јединицом је изражен атрибут у њима: речју, предлошко-падежном конструкцијом или синтагмом.

- a) Мамина баклава је била веома укусна. _____
- b) Кухиња моје мајке често је мирисала на колаче. _____
- v) Баклава за Бајрам је најукуснија. _____

11. Заокружи слово испред реченице у којој је употребљена глаголска синтагма.

- a) Заспао сам маштајући о великим сјајним крилима.
- b) Маштао сам о великим сјајним крилима и утонуо у сан.
- v) Док сам маштао о великим, сјајним крилима, савладао ме сан.

12. У следећој реченици подвуци ширу именичку синтагму, а затим у њој заокружи ужу именичку синтагму. Када то урадиш, одговори на питања.

Вук је прочитао прву строфу Дучићеве песме.

- a) Која је главна реч шире синтагме? _____
- b) Напиши атрибуте шире синтагме: _____, _____
- v) Која је главна реч уже синтагме? _____

НАПОРЕДНИ ОДНОСИ МЕЂУ РЕЧЕНИЧНИМ ЧЛАНОВИМА

Драго ми је да разумеш, али
покушај да разговараш с Јованом
што пре и да решиш ову ситуацију.

Знаш да хоћу и да не би
требало да будеш забринута.

Напоредни односи међу реченичним члановима

1. Заокружи везнике супротног напоредног односа:

И, А, ПА, АЛИ, НИ, НО, НИТИ, НЕГО, ТЕ, ИЛИ, ВЕЋ.

2. Одреди службу подвучених реченичних чланова и врсту напоредног односа у коме се налазе.

Легао сам у велики и простран кревет, био сам уморан, али срећан због забавног рођендана и много поклона.

а) велики и пространи кревет служба: _____ однос: _____

б) уморан, али срећан служба: _____ однос: _____

в) због забавног рођендана и много поклона
служба: _____ однос: _____

3. Одреди у ком су односу подвучени реченични чланови.

Не купуј ми цвеће ни поклоне!

а) саставном б) раставном в) супротном

Заокружи слово испред тачног одговора.

4. Подвучи праве објекте у реченицама и одреди тип напоредног односа у коме се они налазе.

а) Добила сам патике и ранац за рођендан. _____

б) Од родитеља сам тражила бицикл или електрични тротинет. _____

в) Више не добијам играчке, него друштвене игре. _____

г) Прво сам испратила друштво па родбину. _____

5. Подвучи реченични члан у напоредном односу, одреди врсту напоредног односа и службу коју врши у реченици:

Коначно је јака киша пала на суву и испуцалу земљу.

врста напредног односа: _____ служба: _____

6. Коју службу имају реченични чланови у раставном односу?

а) Ићи ћу на скијање у јануару или фебруару. _____

б) Возићу скије или борд јер имам и једно и друго. _____

в) Скије и борд остављамо у скијашници или у пртљажнику нашег каравана.

7. Прецизно одреди службу истакнутих реченичних чланова у супротном напоредном односу.

- а)** Немој ми кувати ЦРНУ, НЕГО БЕЛУ кафу. _____
- б)** Нисам очекивала ТЕБЕ, ВЕЋ МАРИЈУ. _____
- в)** Била сам САМА, АЛИ СРЕЋНА. _____
- г)** Нисам мислио да идемо на кошарку ДАНАС, НЕГО СУТРА. _____

8. Заокружи слово испред реченице у којој су реченични чланови у супротном односу.

- а)** Појели смо ручак па десерт.
- б)** Не волим сарму, него печено месо.
- в)** За десерт обожавам сладолед или лубеницу.

9. Одреди тип напоредног односа у коме се налазе субјекти у реченицама.

- а)** Пас, а не мачка човеков је најбољи пријатељ. _____
- б)** И пас и мачка могу бити добри кућни љубимци. _____
- в)** У авиону нису дозвољени ни пси ни мачке. _____
- г)** Пас или мачка ће бити моја жеља за рођендан. _____

10. У датој реченици додај запету на одговарајуће место и напиши на линији тип напоредног односа између чланова одвојених овим интерпункцијским знаком.

Након пада са литице дечак је био угруван, али неповређен.

11. Допуни следеће реченице одговарајућим напоредним везницима.

- а)** Није изашла коначна листа, _____ само прелиминарни резултати.
- б)** Нисам очекивао _____ прво _____ друго место на такмичењу, али сам се надао.
- в)** На крају, освојио сам треће место. Први је био Марко, _____ Јелена, _____ ја.
- г)** Мислио сам да ће трећа бити Милица _____ Соња.
- д)** Међутим, сви смо нешто добили. Марко, Јелена _____ ја награду, _____ Милица _____ Соња похвалницу.

12. Стави запету на одговарајуће место у реченицама.

- а)** Ишла сам на пијацу да купим јабуке крушке мандарине и банане.
- б)** Хајде узми јабуку или банану или киви!
- в)** Не волим ни наранџе ни мандарине ни банане ни киви. Ништа од јужног воћа!
- г)** Нема овде само јужног воћа него и нашег домаћег.

13. У следећим реченицама одреди врсту напоредног односа између подвучених реченичних чланова, а затим одреди о којим реченичним члановима је реч.

- а) Вера и Нада уче. _____
- б) Можеш ме наћи или на базену или у парку. _____
- в) Биљана, а не Милица добиће награду. _____
- г) Ићи ћу и на море, и на планину. _____
- д) Освојиће првенство или Звезда или Партизан. _____
- е) Писаћу задатак хемијском оловком, а не фломастером. _____
- в) Учинио сам то и из поштовања и из љубави. _____
- ж) Марко је црномањаст и висок дечак. _____
- з) Данас ћу учити српски, математику и физику. _____
- и) Купићу или ронилачку опрему или скије. _____
- ј) Дуго су чекали Перу, а не Миру. _____

14. Подвучи реченичне чланове који стоје у напоредном односу, а затим попуни табелу траженим информацијама.

Реченице	Напоредни однос	Служба
Не волим да једем трешње, већ јагоде.		
Сутра идемо у биоскоп или у позориште.		
Ни Вук ни Ана нису дошли у школу.		

Лепо је што смо данашњи дан посветили ономе што волимо!

Могли бисмо, Анчи, ређе учити, а више шетати!

КОНГРУЕНЦИЈА

Овај мали дечак је веома паметан.
This little boy is very smart.

Ова мала девојчица је веома паметна.
This little girl is very smart.

Анчи, рекао бих да смо се
уплашили овог градива само зато
што нам је наслов „конгруенција”
звучао компликовано.

Исто мислим, Вуче, а заправо
је све веома логично!

Конгруенција

1. а) Одреди у којим категоријама се предикат слаже са субјектом у следећој реченици:
Шољица за кафу поигравала је у дединој дрхтавој руци.

- б) Заокружи реч која је контролор конгруенције и одреди јој врсту.

2. Подвуци конгруентне речи у следећим именичким синтагмама и одреди им врсту.

а) Осми март _____

б) врло необична дрвена полица _____

в) разиграно безбрижно детињство _____

3. У следећој реченици подвуци све речи које конгруирају (слажу се) са неком другом речју, а заокружи оне које су контролори конгруенције, тј. оне речи које утичу на конгруенцију и према којима се друге речи управљају.:

Ви бисте сигурно желели једну чоколадну посланицу, зар не?

4. Подвуци све речи које конгруирају са неком другом речју у следећој реченици:

Једног сунчаног дана на мојим улазним вратима појавило се умиљато жућкасто кученце.

5. Заокружи речи које представљају контроле конгруенције у следећем тексту:

Ана је предложила Вуку да прочита један занимљив роман. Он се јако обрадовао. Ана је одличан познавалац књижевности за децу и никад му није препоручила досадну књигу. Дечак јој се захвалио на новој препоруци.

6. Одреди у којим категоријама предикат конгруира са субјектом у следећим реченицама.

а) Имам ове недеље много обавеза. _____

б) Ученици наше школе су освојили прво место на екипном такмичењу.

РЕЧЕНИЦА

Драги дневниче,
Иако сам и даље тужна, испоставило се да
ништа није толико страшно. Заправо, уколи-
ко људи разговарају, све се може решити!

Појам комуникативне и предикатске реченице

1. Одреди број комуникативних и број предикатских реченица у датом одломку:

Када сам је први пут видео, сат ми је стао. Том реченицом започео је своју причу. Да ли се теби десило нешто слично? Хтела сам да те питам да ли си се некада заљубио. Реци ми искрено, ако имаш храбрости!

а) Број комуникативних реченица: _____

б) Број предикатских реченица: _____

2. У следећој реченици подвуци независне предикатске реченице:

Када се разболео, престао је да пуши, али сада је касно за све.

Напоредни односи међу независним реченицама

1. Подвуци предикате, усправном цртом обележи границе независних предикатских реченица и одреди врсте напоредних односа међу њима.

а) Или ћу играти добро кошарку или ће ме родитељи исписати из клуба.

б) Светлана јуче није ни учила нити било шта радила. _____

в) Жељко редовно тренира фудбал, али тренер неће да га стави у први тим.

г) Милица седи, слуша музику и игра игрице на рачунару. _____

д) Сви су данас спремни за час, а једино Небојша није. _____

2. Заокружи слова испред реченица у којима уочаваш саставни однос међу предикатским реченицама.

а) Не чекајући мрак, брзо сам сео у ауто и кренуо на пут.

б) Нити волим досадне људе, нити могу с њима да се дружим.

в) Дуго је стајао испред њене куће, али је на крају отишао не видевши је.

3. Још увек је свеже, али се топлота све јаче осећа.
Напоредни однос који уочаваш у датој реченици је _____.

4. У датој реченици подвучи предикатске реченице у раставном односу:
Вода неначејџа није захватана тога дана на извору или је донета неупотребљавана из посуде, па је тако одржала своју магичну моћ.

5. Одреди тип напоредног односа у следећим реченицама.

а) Ја га критикујем, а он се смеје. _____

б) Разумео је све, те је почео да вежба. _____

в) Или ћеш кренути, или ћеш каснити. _____

Зависне реченице

1. У следећој сложеној реченици из „Дневника Ане Франк” подвучи зависне реченице:
„Ако читам књигу која на мене оставља утисак, морам се прибрати пре но што се помешам са осталима.”

2. Од подвучених реченичних чланова направи зависне реченице.

а) Након туширања попијем чај. _____

б) Волим трчање. _____

в) Нисмо отишли у шетњу због кише. _____

Изричне реченице

1. Заокружи везнике и подвучи зависну изричну реченицу.

а) Родитељи су ми предложили да идем на фолклор.

б) Видео сам да је пао први снег.

в) Другарице су ме питале да ли хоћу с њима на фолклор.

2. Упиши одговарајући број поред сваке реченице и одреди тип конструкције у њој.

а) Рекла му је да је сачека. ____

б) Почни да радиш. ____

в) Сањала сам да летим изнад града. ____

г) Хтео је да прошета поред реке. ____

1. Сложена реченица са изричном зависном реченицом

2. Проста реченица са сложеним предикатом

3. Одреди службу подвучених изричних реченица.

- а) Сваког јутра сећам се како смо се растали. _____
б) Питај неког пролазника колико је сати. _____

4. Стави одговарајући интерпункцијски знак на крај реченице.

- а) Где је овде библиотека ____
б) Питај ову жену где је овде библиотека ____
в) Каква ти је пљескавица ____
г) Реци ми каква ти је пљескавица ____
д) Да ли си добро ____
ђ) Сви у школи су ме питали да ли ми је добро ____

Односне реченице

1. Подвучи зависне односне реченице у одломку из приче „Шума и степа” Ивана Тургењева, а затим заокружи њихове везнике:

„И летње јутро – јулско јутро! Нема ловца који не зна како је умирујуће шетати се у зору међу шипражјем. Отисак стопала јасно се види на трави, побелелој од росе. Још увек се осети налет топлог мириса који се крио у ноћи.”

2. Одреди коју службу врше подвучене односне реченице.

- а) Посматрам девојку која има плаву косу. _____
б) У сновима види своје другове, чијих се смрти сећа. _____
в) Ко рано рани две среће граби. _____
г) Узећу ја шта ти не будеш желео. _____

3. Заокружи слово испред реченице написане у складу с правописом.

- а) Ово је мој најстарији брат, који живи у Нишу.
б) Подигао је леву руку која га боли.
в) Испружи руку, која те боли.

4. Допуни реченице одговарајућим односним везником.

- а) Земљорадња је овде до данас остала главно занимање становништва, а у послератним годинама претежно се гајио јечам, _____ се правио хлеб.
б) Добили смо шансу _____ не смемо пропустити.

Месне реченице

1. Подвуци зависне месне реченице, а затим заокружи њихове везнике.
 - а) Где ми сада стојимо, на Видовдан 1389. године погинула су оба цара!
 - б) Ишао је куда су га ноге носиле.
 - в) Где стане, трава не ниче.
2. Прецртај везник који није везник месних реченица:
ГДЕ, КУДА, КАДА, ОДАКЛЕ.
3. Заокружи слово испред сложене реченице у којој запажаш месну реченицу.
 - а) Где коњ буде стао, тамо гради себи стан!
 - б) После тога Свети Сава оде у Гаванову кућу, где затражи преноћиште.
 - в) Свети Сава оде у једну колибицу, где је живела једна служавка богатога Гавана.
4. Коју службу врше подвучене зависне реченице?
 - а) Знам где си синоћ био. _____
 - б) Били смо на гробљу у Бечу где је сахрањен Вук Карацић. _____
 - в) Куда она прође, дуго остаје траг парфема. _____

Временске реченице

1. Подвуци зависне временске реченице, а затим заокружи њихове везнике.
 - а) Чим се заврши школска година, почећу да волонтирам у Црвеном крсту.
 - б) Увиђам вечерас, док посматрам ласте, како је природа прелепа.
 - в) Када су дошли к њему, мир и благослов примише међусобно.
2. Прецртај везник који није везник временских реченица:
КАД, ДОК, ЧИМ, ГДЕ.
3. Коју службу врши подвучена реченица?
Након што једеш, опери зубе. _____
4. Заокружи слова испред сложених реченица у којима запажаш временску реченицу.
 - а) У тај час, кад је пала на под, престао сам да дишем.
 - б) Кад се тушираш, искључи бојлер.
 - в) Пошто си већ дошла, помози ми око ручка.
 - г) Пошто положим испит из клавира, моћи ћу лакше дисати.

Узрочне реченице

1. У стиховима песме „Плава гробница” Милутина Бојића подвучи узрочне зависне реченице.

„Јер хоћу да влада бескрајна тишина
И да мртви чују хук борбене лаве,
Како врућим кључем крв пенуша њина
У деци што кликћу под окриљем славе.

Јер, тамо далеко, попреште се зари
Овом истом крвљу што овде почива:
Овде изнад оца покој господари,
Тамо изнад сина повесница бива.”

▲ Маузолеј посвећен српским војницима из Првог светског рата на острву Виду, на Крфу

2. Прецртај везник који није везник узрочних реченица:

ЈЕР, ПОШТО, ЗАТО ШТО, БУДУЋИ ДА, УКОЛИКО.

3. Коју службу врши подвучена реченица?

Зато што си уображена, сама си. _____

4. Заокружи слова испред сложених реченица у којима запажаш узрочну реченицу.

- а) Како крене да учи, стигне му нека порука.
- б) Пошто си већ поранила, помози ми да поставим сто.
- в) Пошто положим пријемни испит, моћи ћу да идем на море.
- г) Како у то доба није било хране, гладовали смо већи део времена.

Последичне реченице

1. Подвучи зависне последичне реченице, а затим заокружи њихове везнике.

- а) Толико је добар да га на рану привијеш.
- б) И толико чезнем... да плачем!
- в) Отац се наљутио толико да му све пара иде на уши.

2. Заокружи везник последичних реченица:

ПОШТО, ЈЕР, КАД, ДА, ЧИМ, АКО.

3. Шта означавају последичне реченице?

4. Подвуци зависне реченице, обележи их бројевима и одреди им врсту према значењу и службу коју имају у сложеној реченици:

Професор је у недостатку глобуса употребљавао главу једног нашег друга, неког Сретена Јовића, који је одиста био тако глават да је представљао прави покретни глобус.

врста

служба

1. _____

2. _____

5. Заокружи слово испред сложене реченице у којој запажаш последичну реченицу.

- а) Толико сам био срећан да сам поскакивао идући улицом.
 б) Знала сам да си ме лагао све време.
 в) Путујући тако прођу поред неколико људи који су седели крај казана и пили ракију.
 г) Моја бака непогрешиво осећа да ће падати киша.

Условне реченице

1. Подвуци зависне условне реченице, а затим заокружи њихове везнике.

- а) Ако положим матуру с високим бројем бодова, уписаћу се лако у жељену школу.
 б) Кошарка је добар избор за тебе уколико си брз и прецизан.
 в) Да нема ветра, данас би било јако топло.

2. Прецртај везник који није везник условних реченица:

КАД, АКО, УКОЛИКО, ЗАТО, ДА.

3. Подвуци зависне реченице, обележи их бројевима и одреди им врсту према значењу и службу коју имају у сложеној реченици:

Ако просјак заиште вуну, нека кажу да ту није господар и да они не смеју ни длаке дати.

врста

служба

1. _____

2. _____

3. _____

4. Подели сложене реченице из прича „Свети Сава и ђаво” и „Свето Сава и богати Гаван” на просте предикатске реченице и одреди којој врсти припадају зависне предикатске реченице:

„Баш хоћу с тобом још да посадим виноград, па шта буде; и ако ме још и овде превариш, онда од нашег ортаклука нема ништа.” „Гаванова жена одбије га и припрети да ће пустити псе на њега, ако се одмах не удаљи.”

Врста: 1. _____ 2. _____ 3. _____

5. Заокружи слова испред сложених реченица у којима запажаш условну речницу.

- a) Да је ове зиме пао снег, сигурно бих отишао на скијање.
- б) Да јој се јединац неће вратити из рата, мајка је одавно слутила.
- в) Да нема вјетра, пауци би небо премрежили.
- г) Чујем да ће цене горива поново скочити.

Намерне реченице

1. Подвучи зависне намерне реченице, а затим заокружи њихове везнике.

- a) Отишао сам у цркву да бих се помолио.
- б) Купио је чамац са мотором како би опловио Власинско језеро.
- в) Изаћи ћу у шетњу да поправим себи расположење.

2. Која се два глаголска облика могу наћи у намерним реченицама?

- a) презент и перфекат б) презент и потенцијал в) презент и императив

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Подвучи зависне реченице, обележи их бројевима и одреди им врсту према значењу и службу коју имају у сложеној реченици:

Скоро сваког јутра одлазим у собу на тавану, где Петар ради, да бих мало проветрила плућа.

1. _____

2. _____

4. Подели сложену реченицу усправним цртама на просте предикатске реченице и одреди којој врсти припадају зависне предикатске реченице:

Кад виноград треће године роди и кад се покаже врло лијепо грожђе, онда се састану да бирају, шта ко воли.

1. _____ 3. _____

2. _____ 4. _____

Поредбене реченице

1. Подвучи зависне поредбене реченице, а затим заокружи њихове везнике.
- а) На мору није било топло као што сам очекивао.
 - б) Небо је облачно као да ће бити јаке олује.
 - в) Мој нови бицикл је много бољи него што је био стари.
 - г) Боље је да купим нови лаптоп него да потрошим новац од рођендана на глупости.

2. Прецртај везник који није везник поредбених реченица:

КАКО, КОЛИКО, УКОЛИКО, КАО ШТО, НЕГО ШТО, КАО ДА, НЕГО ДА.

3. Подвучи зависне реченице, обележи их бројевима и одреди им врсту према значењу и службу коју имају у сложеној реченици:

Док смо оком трепнули, сјурише се у језеро с таквом хуком и треском као да лед парају.

врста

служба

1. _____

2. _____

4. Заокружи слово испред сложене реченице у којој запажаш поредбену реченицу.

- а) Купио сам поклон како бих обрадовао сестру за празник.
- б) Монтирао сам плакар како пише у упутству, али није испало како сам очекивао.
- в) Знам како дишеш.

Допусне реченице

1. Подвучи зависне допусне реченице, а затим заокружи њихове везнике.

- а) Купио сам књигу иако је била веома скупа.
- б) Боље играм кошарку од свог друга премда је виши од мене.
- в) Помирила сам се с њим мада ме је јако увредио.
- г) Још увек не идем у пензију, мада би неки и те како то желели.
- д) Велики број људи овог пролећа претплатио се на Нетлифкс, стриминг сервис, иако компанија наплаћује дељење лозинке.

2. Прецртај везник који није везник допусних реченица:

ИАКО, МАДА, КАДА, ПРЕМДА.

3. Подвuci зависне реченице, обележи их бројевима и одреди им врсту према значењу и службу коју имају у сложеној реченици:

Био је руски добровољац, иако је дошао из Француске, где је тада живео.

врста

служба

1. _____
2. _____

4. У тексту пронађи допусну реченицу и препиши је.

Иако је дошао на престо помоћу бољара, противника Калојованове политике, Борил се убрзо уверио да је боља она политика коју је водио Калојован, па је и он пошао његовим стопама, али је услед тога дошао у сукоб са својим пријатељима и присталицама, и почео је против њих борбу до истребљења.

Напоредни односи међу зависним предикатским реченицама

1. Одреди врсту подвучених зависних реченица и однос у ком се налазе.

а) Иако је дошао из пољско-немачке културе и српски му није био матерњи језик, Ви-
навер је, одлично савладавши наш језик, остварио ненадмашне преводилачке узлете.

врста: _____ однос: _____

б) Ако зарадим новац, а не морам да платим екскурзију од тога, купићу електрични тротинет.

врста: _____ однос: _____

в) Кад прође зима или бар кад буде топлије, возићу електрични тротинет који сам јесенас купио.

врста: _____ однос: _____

г) Чим проговори или кад хоће нешто да каже, отац га прекине.

врста: _____ однос: _____

Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом

1. Заокружи слово испред примера у којем запажаш зависну предикатску реченицу.
- а) Иако су временски услови били лоши, жетва је обављена у планираном року.
 - б) Временски услови били су лоши, али је жетва обављена у планираном року.
 - в) Упркос лошим условима, жетва је обављена у планираном року.

2. Из следеће реченице издвој тражене реченичне чланове и напиши чиме су исказани:

У центру је стајао велики правоугаони орахов сто, кућна трпеза.

- 1. граматички субјекат: _____
- 2. апозиција: _____
- 3. прилошка одредба за место: _____

3. У следећој реченици подвучи атрибут, а затим га искази помоћу зависне реченице:
Синоћ смо с уживањем гледали неизвесни меч.

4. Одреди службу (функцију) подвучених реченичних чланова и напиши којом су синтаксичком јединицом (речју / синтагмом / предлошко-падежном конструкцијом / реченицом) исказани.

- а) На карневалу се дешавају многе чудне ствари.

служба (функција)

синтаксичка јединица

1. _____

2. _____

- б) Док траје карневал, током ноћи се могу појавити маскирани људи сумњиве прошлости.

служба (функција)

синтаксичка јединица

1. _____

2. _____

3. _____

5. У наведеним реченицама подвучене синтагме или предлошко-падежне конструкције замени зависним реченицама.

а) Чекајући резултате испита, трипут сам се презнојио.

б) Употреба дувана опада широм света, упркос труду дуванске индустрије да преокрене тренд.

в) Америчка свемирска агенција НАСА наредила је неколико хитних одлазака у свемир ради поправке једне од две линије за хлађење Међународне свемирске станице.

г) Грађани не избегавају плаћање карте из беса, већ зато што су осиромашени и градоначелник би то морао да зна.

6. Крај сваког подвученог реченичног члана напиши:

1. функцију (службу) у реченици

2. начин на који је изражен (реч, предлошко-падежна конструкција, синтагма, реченица)

примери

1.

2.

а) Ковач кује потковицу.

б) Јак ветар дува.

в) Са дрвећа опада последње лишће.

г) Дошла је девојка црне косе.

д) Ко пева зло не мисли.

е) Ко марљиво ради биће награђен.

в) Мира пише песме.

ж) Она прича о мотивима.

з) Биља пише љубавне песме.

и) Радо би нам читале што би написале.

ј) Слушао је певање птица.

к) Слушао је како птице певају.

л) Свако воли зрело воће.

љ) Свако воли воће које је зрело.

м) Научио је вољену песму.

н) Научио је песму коју воли.

њ) У недељу су ишли у цркву.

о) Сваке недеље су ишли у цркву.

ПРАВИЛАН ИЗГОВОР

У реееееду, али акценте сам
могла вежбати и у друууштву!

ОТИШЛИ СМО
С КУМОМ И КУМОМ
НА РУЧАК.

ВЕЖБАЈ АКЦЕНТЕ!

МАМА И ТАТА

Правилан изговор

1. Подвучи акцентовани слог у речима:

ТЕЛЕФОН, ТЕЛЕВИЗОР, СЛУШАЛИЦЕ, ЗВУЧНИК, МИШ, ШТАМПАЧ.

2. Разврстај глаголе према трајању акцентованог слога:

СПАВАТИ, ЈЕСТИ, ЦЕДИТИ, ПИСАТИ, РЕЋИ.

а) Речи с дугим акцентом: _____

б) Речи с кратким акцентом: _____

3. Подвучи „уљеза“:

ЛЕП, МЛАД, СТАР, ЖИВ, ЛУД.

4. Исправно попуни табелу подвученим речима у тексту:

Купи ми лопту за рођендан, то желим. И дођи обавезно на торту и колаче. Дај ми обећање!

Дугоузлазни акценти	Дугосилазни акценти

5. Који акценат имају прилози: БРЗО, ЛЕПО, ТАЈНО? _____

6. Акцентуј подвучене речи у следећим реченицама.

а) Највећу љубав осећам према мајци.

б) Кад сам била мала, плашила сам се мрака.

в) Страшан филм сам гледао у среду.

ПРАВОПИС

Правописна решења у вези с глаголским облицима

1. У следећим реченицама поткрале су се неке правописне грешке. Препиши их тако што ћеш исправити све што је погрешно.

а) Недавајући повода за оговарање, он је мислио да је неко реко неку неистину о њему.

б) Не мој да говориш лажи о нама, јер ће мо морати да потрошимо много пара вучући се по судовима.

2. Заокружи слова испред реченица у којима је облик фтура првог написан према правописним правилима.

- а) Дружићемосе током летњег распуста.
- б) Дружи ћемосе током летњег распуста.
- в) Дружи ћемо се током летњег распуста.
- г) Дружићемо се током летњег распуста.
- д) Ми ћемо се дружити током летњег распуста.
- ђ) Ми ће мо се дружити током летњег распуста.

3. Заокружи слово испред правилно написане реченице.

- а) Обоји кружиће испред правилно написаних реченица.
- б) Обој кружиће испред правилно написаних реченица.

4. У свакој групи речи по једна реч је правилно написана. Подвуци је.

- а) увежен, однешен, донесен, унешен
- б) сечући, плачући, скакајући, преписивајући
- в) купићеш, виде ћеш, моћићеш, наћићеш

5. Заокружи слово испред реченице у којој су све речи исправно написане.

- а) Ана ми није рекла да неможе да дође!
- б) Не показуј прстом на непознату особу!
- в) Не прија ми не слано јело!
- г) Незнам колико пута нисам донео задатак!
- д) Ви би могли да нам се извините.

6. Заокружи слово испред реченице у којој подвучени глагол има граматички исправан облик.

- а) Обогадио се продавајући маглу људима.
- б) Сечући шуме, наносимо штету планети.
- в) Узорци су ношени на додатне анализе.
- г) Извинули су им се због кашњења.

Интерпункција у зависносложеној реченици

1. У сваку од реченица упиши запету тамо где је то потребно.
- а) Кад дође време вечере сви укућани окупише се око трпезе.
 - б) Док је путовао по земљи Свети Сава сврати у једну кућу да преноћи.
 - в) Вук је иако су га сви одвраћали од тога почео да тренира бокс.
 - г) Да би помогла Вуку наставница је будући да је њему лоше ишла математика неколико пута недељно држала час допунске наставе.

2. Заокружи слово испред реченице у којој је запета правилно употребљена.
- а) Кад осетим да ми је неко подршка, све постаје лакше проблеми нестају.
 - б) Кад осетим да ми је неко подршка, све постаје лакше, проблеми нестају.
 - в) Кад осетим, да ми је неко подршка, све постаје лакше, проблеми нестају.
 - г) Кад осетим да ми је неко подршка све постаје лакше, проблеми нестају.

3. Упиши у следеће реченице запете тамо где је то потребно.
- а) Иако сам се заљубила нисам престала да учим.
 - б) Напорно сам тренирао узео ме у први тим.
 - в) Он је строг али праведан фудбалски судија.

4. Само у једној од наведених реченица требало је употребити запету. Заокружи слово испред те реченице.
- а) Памтићу дуго, те наше вечерње шетње и разговоре.
 - б) Питао сам се, како изгледају афричке пустиње и оазе.
 - в) Септембар је, а шума још мирише на лето.
 - г) Има дана, кад мој мачак сваком прилази.

5. Упиши запете тамо где је то потребно:

Када се заврши пауза обратиће нам се како пише у програму Марко Николић директор школе и Јелена Савић његова заменица.

6. Уколико је тврдња тачна, заокружи **Т**, ако је нетачна, заокружи **Н**.

Упитник се пише иза зависноупитне реченице. Т Н

Када се зависна реченица нађе иза главне реченице, запета се обично не пише. Т Н

Односна реченица у служби субјекта не одваја се запетом од предиката који се налази у главној реченици иако се налази испред главне реченице, тј. у положају инверзије. Т Н

Када је зависна реченица смештена између делова главне реченице, она се обично у писању одваја запетама и за њу се каже да је уметнута. Т Н

Интерпункцијски и правописни знаци

1. Заокружи слово испред правилно написане реченице.

- а)** Иво Андрић (1982–1975) добио је Нобелову награду за књижевност 1961. године, а међу најзначајнијим делима српске књижевности су његови романи „На Дрини ћуприја”, „Травничка хроника” и „Проклета авлија”.
- б)** У роману „Травничка хроника”, који је објављен 1945 г, Андрић описује време боравка страних конзула у том везирском граду од 1807–1814.
- в)** Једна од епоха коју Андрић описује у роману „На Дрини ћуприја” јесте и период од анексије Босне и Херцеговине – 1908 године до балканских ратова (1912–1913.).

2. Додај одговарајуће интерпункцијске и правописне знаке у следећим реченицама.

- а)** Ајде ми молим те реци зашто ниси прочитао лектуру питала је наставница
- б)** Наставница је на крају часа рекла За домаћи треба да урадите задатке на 35 36 и 37 стр
- в)** На простору Југославије Други светски рат је трајао у периоду 1941 1945 године, а почео је бомбардовањем Београда 6 априла 1941

3. Допуни следећу реченицу траженим речима водећи рачуна о правописним правилима:

Ове зиме су ми родитељи купили _____ (маслинасти, зелен) јакну,
а мојој сестри _____ (црн, сив) капут.

4. Заокружи слова испред реченица у којима су наводници употребљени правилно.

- а)** ”Ти си стварно прави пријатељ, Вуче”, похвалила је Ана свог друга из разреда.
- б)** Тог дана нас је мама изгрдила јер смо „доручковали” чипс, грисине и чоколадне бананице.
- в)** Ани се веома допала песма ”Подне” Јована Дучића и одлучила је да се боље упозна са поезијом овог песника.
- г)** Вук је, међутим, признао: „Ја уопште не волим Дучића! Много је већи утисак на мене оставила Ракићева родољубива поезија.”

5. Стави одговарајуће знаке интерпункције на крај реченица.

- а)** Да нам будеш здрава и да ти се све жеље испуне
- б)** Јеси ли сигуран да пешке можемо стићи на време
- в)** Пази, Вуче, згазићеш у бару
- г)** Нисам више могла да се претварам да је све у реду и искрено сам поразговарала са њим

6. Заокружи слово испред реченице у којој је апостроф исправно употребљен.

- а)** Сад' ћу доћи, немој да се нервираш.
- б)** Не желим да идем с' тобом у куповину, увек останемо цео дан.
- в)** Ана је дуго била неодлучна да ли да купи беле ил' црне патике.

7. Заокружи слово испред реченице у којој је цртица исправно употребљена као правописни знак.

- а)** Академици САНУ-а на Изборној скупштини бирају нове редовне, дописне и иностране чланове.
- б)** Народна банка Србије сарађује са ММФ-ом и решава важна питања монетарне политике.
- в)** Летовали смо у Будви сваке године у периоду 1989-2002.

8. У следећим реченицама напиши две тачке као интерпункцијски знак на одговарајућа места.

- а)** Ана је рекла Вуку „Следеће недеље идемо на екскурзију.”
- б)** Ученици седмог разреда посетили су на екскурзији следеће дестинације манастире Раваницу и Манасију, Ресавску пећину, Деспотовац и Ђуприју.
- в)** АНА Вуче, баш се радујем предстојећој екскурзији!
ВУК И ја, Анчи, посебно обиласку пећине!

Вуче, мене обилазак пећине помало плаши, али то ће сигурно бити незаборавно искуство!

Не брине, Анчи, опасније је кад ронимо у дубокој води или када се јако љуљамо!

Писање скраћеница

1. Напиши скраћенице за наведене речи.

килограм _____ такозвани _____ Јавно комунално предузеће _____ њутн _____
страна/страница _____ Београдска аутобуска станица _____ мастер _____

2. Заоружи слова испред исправно написаних скраћеница.

а) тј. б) km в) т. ј. г) Na д) км њ) на пр. в) и.т.д. ж) г. з) нпр.

3. Препиши следеће реченице замењујући истакнуте појмове одговарајућим скраћеницама и води рачуна о њиховом правилном писању.

а) ДОКТОР Николић ми је преписао неки антибиотик од 500 МИЛИГРАМА због упале уха.

б) На РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈИ СРБИЈЕ емитован је кратак прилог о ученицима Основне школе „Вук Караџић”, који су у улици Војводе Добрњца организовали акцију чишћења тротоара.

в) Потписан је Протокол о сарадњи Института за српски језик СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ и СРПСКЕ КЊИЖЕВНЕ ЗАДРУГЕ.

4. Напиши пуне називе појмова обележених скраћеницама.

МТС _____

цм _____

итд. _____

Mg _____

5. Заокружи слово испред реченице у којој су све скраћенице исправно употребљене.

а) Радници ПТТ-а протестовали су данас испред Главне поште у Таковској ул., а њихов представник г. Мирослав Маријановић изјавио је за РТС да ће блокада трајати до поноћи.

б) Са епископом СПЦ-а говорили смо о културно-историјским добрима Србије под заштитом Унеска на КиМ, попут Дечана, Грачанице и Пећке патријаршије.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Не разумем, Анчи,
како те занима лов,
а љубитељ си животиња.

Вуче, чак и у текстовима о лову можемо
да сазнамо много занимљивих података
о различитим животињама! Прочитај
ову репортажу...

Књижевноуметнички и публицистички (новинарски) СТИЛ

1. Напиши којим стилевима припадају следећи одломци.

- а) „Стојте, галије царске! Спутајте крме моћне!
Газите тихим ходом!
Опело гордо држим у доба језе ноћне
Над овом светом водом.”
Милутин Бојић „Плава гробница”
-

- б) „Синоћ, док је Ели још била овде, зачуло се дуго, снажно звоњење на вратима. Пребледела сам намах, завило ме у стомаку и срце почело да туче – све из страха. Ноћу видим себе у тамници без маме и тате. Понекад лутам путевима или наше ‘Тајно скровиште’ гори, или долазе и одводе нас ноћу. Видим све то као да се заиста дешава и зато ми се чини да се то уистину може десити врло брзо. Мип често каже да нам завиди што овде имамо такав мир. То је, можда, истина, али она не помишља на сва наша страховања. Ја једноставно никако не могу замислити да ће живот икад за нас бити опет нормалан. Ја говорим о ‘после рата’, али то су само куле у ваздуху, нешто што се неће никад у стварности догодити. Кад помислим на нашу некадашњу кућу, своје пријатељице и забаве у школи, управо ми је као да је нека друга личност то проживела, а не ја.”

Ана Мари Франк „Дневник Ане Франк”

- в) Холивудски глумац Брајан Гослинг савршено се снашао у улози Кена, о чему сведочи мноштво награда које је добио. Међутим, недавно је изјавио да још увек не дозвољава ћеркама, које имају девет и седам година, да гледају филм „Барби”. Рекао је да су му помешане емоције када је о том филму реч, те сматра да ћерке не треба да га посматрају кроз наведену улогу. Ипак, признао је да није успео да им у потпуности забрани да буду део „барбиманије”, па су погледале неке сцене и присуствовале снимању једног сета где је снимао плесну тачку за филм. Гослинг је такође истакао да се као дечак није играо с Барби луткама, па је потражио помоћ од својих ћерки да би боље приступио улози Кена.
-

Цитати и фусноте

1. Подвуци исправну опцију:

Дословно преношење туђих речи назива се цитат/парафраза.

2. Парафразирај следеће цитате.

а) „Ова награда ме је мотивисала и подигла ми самопоуздње”, изјавио је Родриго по освајању награде за најбољег младог фудбалера на свету.

б) „Моја инспирација је Новак Ђоковић”, признала је тенисерка Кори Гоф.

в) „Првобитни план је био да прво узмемо једињења из природе која подстичу ћелије канцера, да би након модификације та иста једињења постала алат за борбу против рака”, рекао је млади научник.

3. Како се другачије зове фуснота? _____

4. Фуснота служи за:

а) додатно објашњење; б) коментар о литератури; в) да означи број странице.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Милоше, имаш ли неки коментар на данашњу игру?

Наравно, Вуче! Данашњи потези захтевају додатна објашњења!

Технички и сугестивни опис

1. Заокружи **T** уколико је реч о техничком опису, а **C** уколико је реч о сугестивном опису.

a) ŠTA SU ASPIRIN® 500mg TABLETE I ČEMU SU NAMENJENE?

SASTAV:

Jedna tableta sadrži 500mg acetilsalicilne kiseline

Farmaceutski oblik i sadržaj: Tablete, acetilsalicilna kiselina 500mg

PAKOVANJE:

Tablete Aspirin® 500mg mogu se dobiti u kutiji sa po 20 tableta (2 x 10 tableta u blister pakovanju)

KAKO ASPIRIN® 500mg TABLETE DELUJU?

Acetilsalicilna kiselina ublažava bolove, smanjuje povišenu telesnu temperaturu i deluje protivupalno.

KADA SE ASPIRIN® 500mg TABLETE UPOTREBLJAVAJU?

Tablete Aspirin® 500mg koriste se za:

- Blag do umereni bol
- Groznicu

T C

b) Аспирин или ацетилсалицилна киселина (лат. *Acidum acetylsalicylicum*) лек је из породице салицилата, који се често користи против блажих болова, као антипиретик (против грознице) и против запаљења. У малим дозама се користи у секундарној превенцији инфаркта. Аспирин је један од најсвестранијих лекова у медицини, и један од најстаријих, а прва употреба лекова сличних аспирину забележена је још у античкој Грчкој.

T C

в) „Требало је да попијем аспирин”, помисли она. Иако јој је пуцала глава и пулсирале слепоочнице, пријало јој је да вози, то јој је уливало снагу потребну у том тренутку. А и ускоро ће бити у Лондону, тада ће коначно моћи да се наспава.

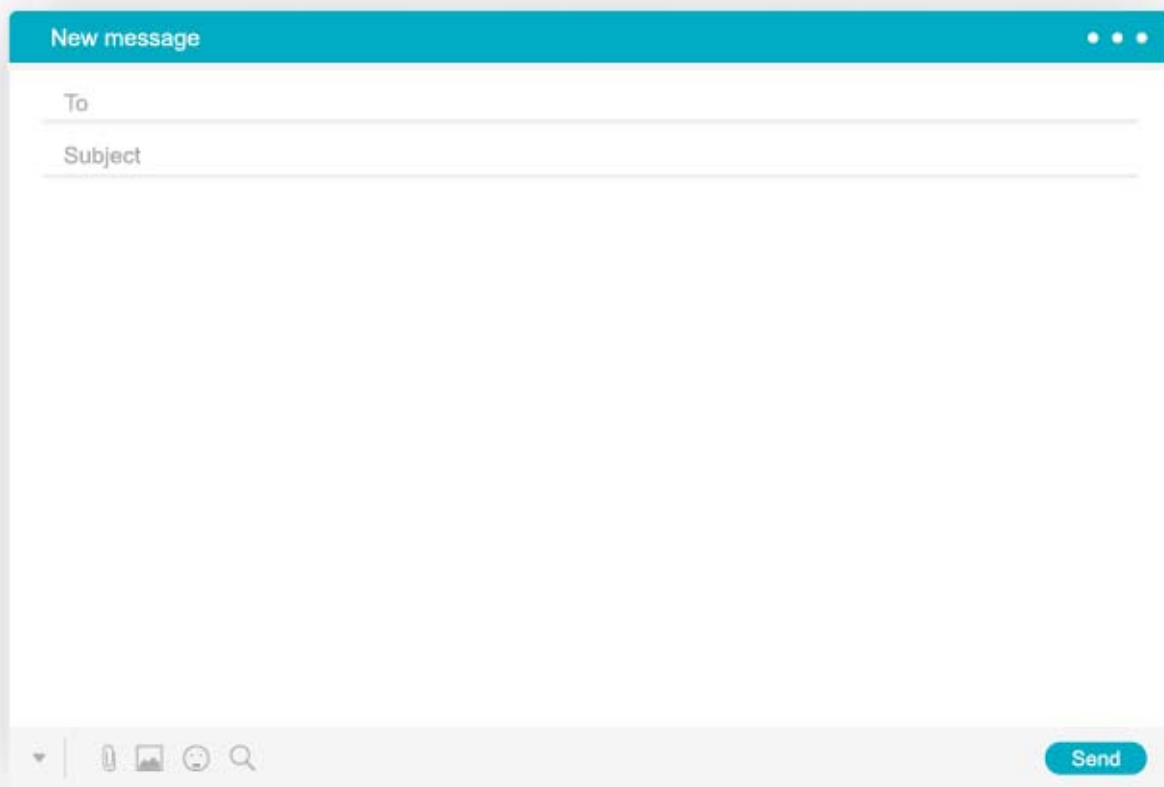
T C

Писање порука и имејлова

1. Напиши имејл својој другарици која живи у иностранству.

New message

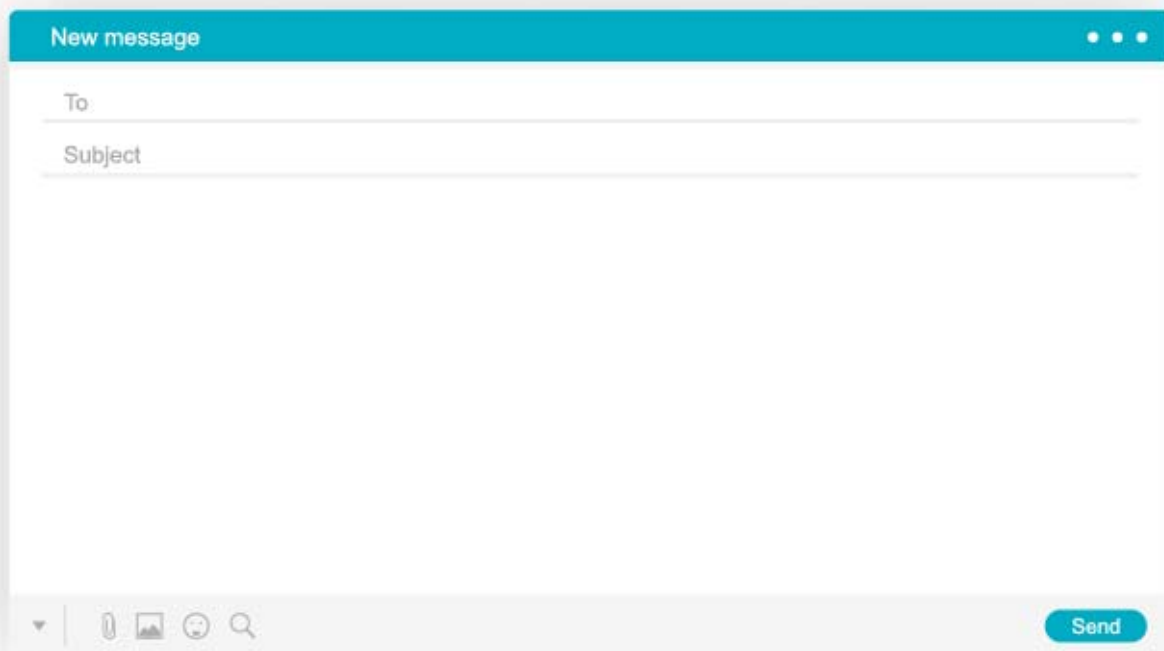
To

Subject

Send

The screenshot shows a standard email composition interface. At the top, there is a teal header with the text 'New message' and three dots on the right. Below the header are two input fields: 'To' and 'Subject'. At the bottom, there is a toolbar with icons for attachments, images, emojis, and search, and a teal 'Send' button on the right.

2. Напиши имејл захвалности директорки или директору школе на финансијској подршци за учешће на међународном такмичењу.

New message

To

Subject

Send

This screenshot is identical to the one above, showing a blank email composition window with the same layout and elements.

Фразеологизми

1. Подвуци фразеологизме у следећим реченицама.

- а) Вук се пожалио брату да је Ана дигла нос откако је освојила прво место на градском такмичењу из математике.
- б) Наставница физике нам је на контролном прогледала кроз прсте и сви смо добили оцену више.
- в) Она би за њега ставила руку у ватру и повредила ју је његова незаинтересованост да јој помогне.
- г) Имамо пуне руке посла око организације његовог јубиларног рођендана.

2. Када неко падне с коња на магарца, он је:

- а) тешко пао, повредио се при паду;
- б) доспео у гори положај;
- в) изгубио велики новац.

Заокружи слово испред тачног одговора.

3. Повежи фразеологизме у левој колони са одговарајућим значењем у десној.

обећавати куле и градове ☐	☐ гледати тупо, без разумевања
имати дугачак језик ☐	☐ бити мрзовољан
дићи све четири увис ☐	☐ радити много и напорно
говорити као навијен ☐	☐ говорити брзо, без застоја, говорити свашта
гледати као теле у шарена врата ☐	☐ обећавати нешто недостижно, нереално
не видети белог бога ☐	☐ бити докон, беспосличити
устати на леву ногу ☐	☐ бити брбљив

4. На основу датих објашњења, препознај фразеологизме и допуни их речима које недостају.

- а) слагати се као _____ у врећи – не слагати се међусобно
- б) бити као Божић и _____ – бити стално заједно, нераздвојни
- в) превести (некога) _____ преко воде – надмудрити, изиграти, преварити (некога)
- г) подметнути _____ (некоме) – онемогућити нечији успех, нашкодити некоме
- д) пазити као мало _____ на длану – пазити, чувати са највећом пажњом

5. Онај ко тражи леба преко погаче је:

- а) прождрљив и увек гладан;
- б) нескроман, назадовољан оним што има;
- в) свадљив и невоспитан.

Заокружи слово испред тачног одговора.

Допуњавање текста различитим облицима променљивих речи и непроменљивим речима

1. Словима напиши правилне облике речи у загради.

Највише волим да гледам филмове с _____ (Бред Пит). Због
лепог изгледа, али и одличне глуме, он има много _____ (обожавалац).
_____ (глумити) је у много познатих филмова. Његови филмови имају ми-
лионе _____ (гледалац). Иако је већ прешао _____
(60), брине о свом физичком изгледу и редовно се бави спортом. Зли језици кажу да је
низак, али ја не мислим да треба да буде _____ (висок) него што јесте. Такође,
мислим да је велики џентлмен, јер сам скоро прочитала да _____ (изви-
нити се) својој бившој _____ (супруга) за _____ (сав) бол коју
јој је нанео због развода. На тај начин он се суочио с _____ (прошлост).
Не знам да ли је то учинио лично, горко _____ (плакати), или писмено, на
некој друштвеној мрежи, можда, али свеједно, то је потез за _____ (похвала).

2. Пронађи у тексту претходног задатка фразеологизам *зли језици* и објасни шта значи.

Марко, волим када
можемо насамом
да разговарамо о
необавезним темама!

Другари, када завршите
са играма, чекају нас нови
задаци из граматике!

И ја, Вуче! Ана увек
мора нешто да дода и да
закомпликује ствари.

Говорне вежбе: аргументи и дебата

1. Припреми аргументе за и против предлога да недеља буде нерадан дан у продавницама.

ЗА

ПРОТИВ

2. Припреми аргументе за и против предлога да се наплаћује улаз у Храм Светог Саве на Врачару у Београду.

ЗА

ПРОТИВ

НЕПРОМЕНЉИВЕ ВРСТЕ РЕЧИ

ВЕЗНИЦИ

- а) НИ, И, НИТИ, ПА, ТЕ
б) ВЕЋ, НО, А, АЛИ, НЕГО (в) ИЛИ
(Редослед навођења није важан.)
- а) низ – предлог б) против – предлог
в) икако – прилог
- ни, ни, али, јер, да **4. Т, Н, Т, Н**
- а) због б) са в) пред
- а) али б) иако (премда) в) јер
г) ако (уколико)

РЕЧЦЕ

- Зар, Ала, нека, баш, вероватно, Не, бар
- а) некако б) али в) еј
- потврдна речца: да
одрична речца: не
супротна речца: међутим
показна речца: ево
узвична речца: ала
заповедна речца: хајде
- б), г) **5. б), в)**
- Треба подвући: наравно, Међутим, баш,
Хајде, бар, Да.
а) наравно б) баш, бар в) међутим
г) хајде д) да

УЗВИЦИ

- Аух, Куку, Ју-ју, Хеј, Хало, Уф
- а) пак б) ала в) гле **3. в)**
- а) охо, ура, јој б) ђиха, иш, хеј
в) фију, шкрип, кврц **5. б), в)**
- а) Јој б) „кврц” в) „Мац-мац”
узвик којим се изражава осећање: јој
узвик који служи за дозивање/терање
животиња: „мац-мац”
узвик којим се опонаша звук из природе:
„кврц”

ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ

ИМПЕРАТИВ

- лични; заповедни **2. б), в)**
-
-

Инфинитив	2. лице јединице императива	2. лице множине императива
исећи	исеци	исеците
живети	живи	живите
обојити	обој	обојте
скувати	скувај	скувајте

4. а)

Једнина	Множина
1. /	1. свуцимо
2. свуци	2. свуците
3. /	3. /

б)

Једнина	Множина
1. /	1. пијмо
2. пиј	2. пијте
3. /	3. /

в) Сибиларизацију.

- а) зови; друго, једнина
б) сачекајте; друго, множина
- а), в), ђ)
- Ољушти, очисти, изрендaj; Стави, помешај;
увиј, попрскај, пеци
- а) Будите б) додај в) Не наседајмо (Немојмо
наседати / Немојмо да наседамо) **9. а), г), д)**

ПОТЕНЦИЈАЛ

- ПРИЧАО БИХ **2. а), г)**

3.

Једнина	Множина
1. поклониио / поклонила бих	1. поклонили / поклониле бисмо
2. поклониио / поклонила би	2. поклонили / поклониле бисте
3. поклониио / поклонила / поклонило би	3. поклонили / поклониле / поклонила би

- а) (он) би певао / певао би
б) (ви) бисте ишле / ишле бисте
в) (ја) бих препоручио / препоручио бих
- а), в) **б. в), г)**
- бисте могле – друго, множина, женски

ФУТУР ДРУГИ

- БУДЕМ СТИГАО **2. б), в)**

3.

Глагол	1. лице јд. ж. р.	1. лице мн. м. р.	2. лице мн. ж. р.	3. лице мн. с. р.
преселити се	(ја) се будем преселила	(ми) се будемо преселили	(ви) се будете преселиле	(она) се буду преселила
заборавити	(ја) будем заборавила	(ми) будемо заборавили	(ви) будете заборавиле	(она) буду заборавила

4.

Једнина	Множина
1. будем тренирао / тренирала	1. будемо тренирали / тренирале
2. будеш тренирао / тренирала	2. будете тренирали / тренирале
3. буде тренирао / тренирала / тренирало	3. буду тренирали / тренирале / тренирала

5. а), г)

6. а) будем размишљао/размишљала
б) будеш дошао/дошла
в) буду били

7. а) будеш научио – друго, једнина, мушки
б) буду веровали – треће, множина, мушки

ГЛАГОЛСКИ ПРИЛОГ САДАШЊИ

1. 3. лица множине, -ЈУ

Инфинитив	Глаголски прилог садашњи
додавати	додајући
брати	берући
сећи	секући
мислити	мислећи
читати	читајући

3. б)

4. а) бришући
б) гризући
в) машући
г) признајући

5. а) певајући – прилошка одредба за начин
б) једући – прилошка одредба за узрок
в) слушајући – прилошка одредба за време

Глаголски прилог садашњи	Инфинитив
пекући	пећи
стичући	стицати
добијајући	добијати
признајући	признавати/ признати

7. ЖИВЕЋИ, ЛОМЕЋИ, СУШЕЋИ

ГЛАГОЛСКИ ПРИЛОГ ПРОШЛИ

1. инфинитивне, -ВШИ

Инфинитив	Глаголски прилог прошли
наплатити	наплативши
рећи	рекавши
опростити	опростивши
појести	појевши
проћи	прошавши

3. б)

Инфинитив	Глаголски прилог садашњи	Глаголски прилог прошли
бити	будући	бивши
хтети	хотећи	хтевши / хотевши

5. б), в)

6. а) Прешавши б) Увидевши в) Не нашавши

ТРПНИ ГЛАГОЛСКИ ПРИДЕВ

1. а) Т б) Т в) Т г) Н д) Н

2. а) купљен б) заборављен в) ношен
г) вожен; Јотовање.

3. а) изграђен б) предат в) подигнут

4. а) померена б) прекинут в) написан

Трпни глаголски придев	Инфинитив
изгризен	изгрести
спашен	спасити
представљен	представити
окречен	окречити

6. а) увезен б) изгризене в) унесен

РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ И СЛУЖБА РЕЧИ У РЕЧЕНИЦИ

1. а) (граматички) субјекат
б) (прост) глаголски предикат
в) прави објекат
г) прилошка одредба за време
д) прилошка одредба за место

2. а) почну да миришу, сам покушавао да пребројим

б) на Златибору, поред чика Јовишине куће

в) после кише, након пљуска, често, увек, данас

г) веома интензивно, добро

д) због деде, зато

ђ) кратке летње кише, оближњу магистралу, црвена и бела возила, то, га

е) у шетњи, у „скупљању” тих брзих аутомобила, за себе

3. а) прилошка одредба за начин

б) логички субјекат

в) сложени глаголски предикат

г) прави објекат

4. а)

5. а) златну медаљу – акузатив, прави објекат

б) мени – датив, неправи објекат

в) сестрином успеху – датив, неправи објекат

г) воћа – (деони) генитив, прави објекат

6. а) прилошка одредба за узрок

б) неправи објекат

в) прилошка одредба за место

г) логички субјекат

д) прилошка одредба за начин

7. а) Ани – логички субјекат, датив
 б) ситна киша – граматички субјекат, номинатив
 в) струје – логички субјекат, генитив
 г) занимљивих прича – логички субјекат, генитив
8. а) Покушај да урадиш – сложени глаголски предикат
 б) није много скуп – именски предикат
 в) Није могао одолети – сложени глаголски предикат
 д) Био се изненадио – прост глаголски предикат
9. а) логички субјекат б) прави објекат
10. а) С б) П в) С

Реченични члан	Служба
Родитељи	граматички субјекат
су повели	глаголски предикат
нас	прави објекат
после ручка	п. о. за време
врло радо	п. о. за начин
у Музеј илузија	п. о. за место
један од најинтересантнијих музеја за децу	апозиција

СИНТАГМЕ

1. а) данима детињства, о великим сјајним крилима, у мекани кревет, наредног дана, свом најбољем другу из вртића, о слободном ноћном лету, кровове кућа, густе зелене крошње, малени нежни лептир, после моје пете ноћне авантуре, слепи миш, нека ноћна птица, због тог нашег разговора, мој свет маште
 б) брз као лептир, прилично узбуђен, толико брз
 в) сасвим јасно, неочекивано лако, много привлачно
 г) замишљајући цветове и ливаде, сањарити о летењу
2. а) кровове кућа – прави објекат; густе зелене крошње – прави објекат
 б) Зависни чланови које треба заокружити: кућа, густе, зелене. кућа – именица, густе – придев, зелене – придев
3. а) у данима детињства, наредног дана, после моје пете ноћне авантуре (Признаје се било који тачан одговор.)
 б) у мекани кревет
 в) због тог нашег разговора
4. а) Замишљајући – прилошка одредба за

- време, глаголски прилог садашњи
- б) Сањарити – субјекат, инфинитив
5. а) БРЗ, УЗБУЂЕН, БРЗ; Придевске синтагме.
 б) зависни члан 1: КАО ЛЕПТИР – поредбена конструкција
 зависни члан 2: ПРИЛИЧНО – прилог
 зависни члан 3: ТОЛИКО – прилог
6. ЈАСНО, ЛАКО, ПРИВЛАЧНО. Прилозима.
7. а) због тог нашег разговора – прилошка одредба за узрок; неочекивано лако – прилошка одредба за начин; мој свет маште – субјекат
 б) маште
8. а) детињства – именица
 б) великим – придев; сјајним – придев
 в) свом – присвојна придевска заменица (за свако лице); најбољем – придев; из вртића – именица (у предлошко-падежној конструкцији)
 г) малени – придев; нежни – придев
 д) нека – (неодређена) придевска заменица; ноћна – придев
9. в)
10. а) Мамина баклава – атрибут исказан речју
 б) Кухиња моје мајке – атрибут исказан именичком синтагмом
 в) Баклава за Бајрам – атрибут исказан предлошко-падежном конструкцијом
11. а)
12. прву строфу (Дучићеве песме)
 а) строфу
 б) прву; Дучићеве песме
 в) песме

НАПОРЕДНИ ОДНОСИ МЕЂУ РЕЧЕНИЧНИМ ЧЛАНОВИМА

1. А, АЛИ, НО, НЕГО, ВЕЂ.
2. а) атрибут, саставни
 б) именски део предиката, супротни
 в) прилошка одредба за узрок, саставни
3. а)
4. а) патике и ранац – саставни
 б) бицикл или електрични тротинет – раставни
 в) играчке, него друштвене игре – супротни
 г) друштво па родбину – саставни
5. суву и испуцалу – саставни, атрибут
6. а) прилошка одредба за време
 б) (прави) објекат
 в) прилошка одредба за место

7. а) атрибут
б) (прави) објекат
в) именски део предиката
г) прилошка одредба за време
8. б)
9. а) супротни б) саставни
в) саставни г) раставни
10. Након пада са литице дечак је био угруван, али неповређен. Супротан однос.
11. а) него/већ б) ни/нити, ни/нити в) па, па г) или д) и, а, и
12. а) Ишла сам на пијацу да купим јабуке, крушке, мандарине и банане.
б) Хајде, узми јабуку, или банану, или киви!
в) Не волим ни наранџе, ни мандарине, ни банане, ни киви. Ништа од јужног воћа!
г) Нема овде само јужног воћа, него и нашег домаћег.
13. а) саставни, субјекат
б) раставни, прилошка одредба за место
в) супротни, субјекат
г) саставни, прилошка одредба за место
д) субјекат, раставни
ђ) супротни, објекат
е) саставни, прилошка одредба за узрок
ж) саставни, атрибут
з) саставни, објекат
и) раставни, објекат
ј) супротни, објекат

14.

Реченице	Напоредни однос	Служба
Не волим да једем <u>трешње</u> , <u>већ јагоде</u> .	супротни	објекат
Сутра идемо <u>у биоскоп</u> или <u>у позориште</u> .	раставни	прилошка одредба за место
<u>Ни Вук ни Ана</u> нису дошли у школу.	саставни	субјекат

КОНГРУЕНЦИЈА

1. а) У лицу, броју и роду. б) шољица – именица
2. а) Осми март – редни број
б) врло необична дрвена полица – придеви
в) разиграно безбрижно детињство – придеви
3. Ви бисте сигурно желели једну чоколадну посластицу, зар не?
4. Једног, сунчаног, мојим, улазним, појавило се, умиљато, жућкасто.
5. Ана, роман, Он, Ана, познавалац, књигу, Дечак, препоруци.
6. а) У лицу и броју.
б) У лицу, роду и броју.

РЕЧЕНИЦА

ПОЈАМ КОМУНИКАТИВНЕ И ПРЕДИКАТСКЕ РЕЧЕНИЦЕ

1. а) пет б) осам
2. престао је да пуши, али сада је касно за све.

НАПОРЕДНИ ОДНОСИ МЕЂУ НЕЗАВИСНИМ РЕЧЕНИЦАМА

1. а) Или ћу играти добро кошарку | или ће ме родитељи исписати из клуба. раставни
б) Светлана јуче није ни учила | нити било шта радила. саставни
в) Жељко редовно тренира фудбал, | али тренер неће да га стави у први тим. супротни
г) Милица седи, | слуша музику | и игра игрице на рачунару. саставни
д) Сви су данас спремни за час, | једино Небојша није. супротни
2. а), б) 3. супротни
4. Вода неначејџа није захватана тога дана на извору (или) је донета неупотребљавана из посуде.
5. а) супротни б) саставни в) раставни

ЗАВИСНЕ РЕЧЕНИЦЕ

1. Ако читам књигу; која на мене оставља утисак; пре но што се помешам са осталима.
2. а) Након што се истуширам
б) да трчим
в) зато што / због тога што / јер / пошто пада (је падала) киша

Изричне реченице

1. а) да идем на фолклор
б) да је пао први снег
в) да ли хоћу с њима на фолклор
2. а) 1 б) 2 в) 1 г) 2
3. а) (неправи) објекат б) (прави) објекат
4. а) ? б) . или ! в) ? г) . или ! д) ? ђ) .

Односне реченице

1. који не зна; који се крио у ноћи
2. а) атрибут б) апозиција
в) субјекат г) (прави) објекат
3. а) 4. а) од којег(а)/ког(а) б) коју

Месне реченице

1. а) Где ми сада стојимо
б) куда су га ноге носиле
в) Где стане
2. КАДА
3. а)
4. а) (прави) објекат б) атрибут
в) прилошка одредба за место

Временске реченице

- а) Чим се заврши школска година
б) док посматрам ласте
в) Када су дошли к њему
- ГДЕ
3. Прилошке одредбе за време.
4. б), г)

Узрочне реченице

- Јер хоћу да влада бескрајна тишина / И да мртви чују хук борбене лаве / Јер, тамо далеко, поприште се зари / Овом истом крвљу
- УКОЛИКО
3. Прилошке одредбе за узрок.
4. б), г)

Последичне реченице

- а) да га на рану превијеш
б) да плачем
в) толико да му све пара иде на уши
- ДА
3. Последичним реченицама се означава последица вршења радње у надређеној реченици.
4. који је одиста био тако глават да је представљао прави покретни глобус.
1. односна, апозиција
2. последична, последична допуна
5. а)

Условне реченице

- а) Ако положим матуру с високим бројем бодова
б) уколико си брз и прецизан
в) Да нема ветра
- ЗАТО
3. Ако просјак заиште вуну, | нека кажу | да ту није господар | и да они не смеју ни длаке дати.
1. условна, прилошка одредба за услов
2. изрична, (прави) објекат
3. изрична, (прави) објекат
4. Баш хоћу с тобом још да посадим виноград, | па шта буде | (и) ако ме још и овде превариш | онда од нашег ортаклука нема ништа. | Гаванова жена одбије га | и припрети | да ће пустити псе на њега | ако се одмах не удаљи.
1. условна 2. изрична 3. условна
5. а), в)

Намерне реченице

- а) да бих се помолио
б) како би опловио Власинско језеро
в) да поправам себи расположење

2. б)

3. где Петар ради, да бих мало проветрила плућа.
1. односна, апозиција
2. намерна, прилошка одредба за циљ
4. Кад виноград треће године роди | и кад се покаже врло лијепо грожђе, | онда се састану | да бирају, | шта ко воли.
1. временска 2. временска
3. намерна 4. изрична

Поредбене реченице

- а) као што сам очекивао
б) као да ће бити јаке олује
в) него што је био стари
г) него да потрошим новац од рођендана на глупости
- УКОЛИКО
3. Док смо оком трепнули; као да лед парају
1. временска, прилошка одредба за време
2. поредбена, прилошка одредба за начин
4. б)

Допусне реченице

- а) иако је била веома скупа
б) премда је виши од мене
в) мада ме је јако увредио
г) мада би неки и те како то желели
д) иако компанија наплаћује дељење лозинке
- КАДА
3. иако је дошао из Француске; где је тада живео
1. допусна, прилошка допусна одредба
2. односна, апозиција
4. Иако је дошао на престо помоћу бољара, противника Калојованове политике.

НАПОРЕДНИ ОДНОСИ МЕЂУ ЗАВИСНИМ ПРЕДИКАТСКИМ РЕЧЕНИЦАМА

- а) допусне, саставни б) условне, супротни
в) временске, раставни г) временске, раставни

РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ ИСКАЗАНИ РЕЧЈУ, ПРЕДЛОШКО-ПАДЕЖНОМ КОНСТРУКЦИЈОМ, СИНТАГМОМ И РЕЧЕНИЦОМ

- а)
1. велики правоугаони сто – синтагма
2. кућна трпеза – синтагма
3. У центру – предлошко-падежна конструкција
3. неизвесни; Синоћ смо с уживањем гледали меч који је био неизвесан.

4. а) 1. прилошка одредба за место,
предлошко-падежна конструкција
2. субјекат, синтагма
б) 1. прилошка одредба за време, зависна
реченица
2. прилошка одредба за време,
предлошко-падежна конструкција
3. субјекат, синтагма
5. а) Док сам чекао резултате испита
б) иако се дуванска индустрија труди
в) да би се поправила
г) зато што / због тога што / јер / пошто су
бесни
6. а) субјекат, реч
б) субјекат, синтагма
в) атрибут, реч
г) атрибут, синтагма
д) субјекат, реченица
ђ) субјекат, реченица
е) објекат, реч
ж) објекат, предлошко-падежна
конструкција
з) објекат, синтагма
и) објекат, реченица
ј) објекат, синтагма
к) објекат, реченица
л) атрибут, реч
љ) атрибут, реченица
м) атрибут, реч
н) атрибут, реченица
њ) прилошка одредба за време, предлошко-
падежна конструкција
о) прилошка одредба за време, синтагма

ПРАВИЛАН ИЗГОВОР

1. ТЕЛЕФОН, ТЕЛЕВИЗОР, СЛУШАЛИЦЕ,
ЗВУЧНИК, МИШ, ШТАМПАЧ
2. а) СПАВАТИ, ЦЕДИТИ, ПИСАТИ
б) ЈЕСТИ, РЕЋИ
3. СТАР
- 4.

Дугоузлазни акценти	Дугосилазни акценти
купи	то
дођи	торту
колаче	Дај
обећање	

5. Дугосилазни.
6. а) Највећу љубав осећам према мајци.
б) Кад сам била мала, плашила сам се мрака.
в) Страшан филм сам гледао у среду.

ПРАВОПИС

ПРАВОПИСНА РЕШЕЊА У ВЕЗИ СА ГЛАГОЛСКИМ ОБЛИЦИМА

1. а) Не дајући повода за оговарање, он је
мислио да је неко рекао неку неистину о
њему.
б) Немој да говориш лажи о нама, јер ћемо
морати да потрошимо много пара вукући
се по судовима.
2. г), д) 3. б)
4. а) донесен б) плачући в) купићеш
5. б) 6. в)

ИНТЕРПУНКЦИЈА У ЗАВИСНОСЛОЖЕНОЈ РЕЧЕНИЦИ

1. а) Кад дође време вечере, сви укућани
окупише се око трпезе.
б) Док је путовао по земљи, Свети Сава
сврати у једну кућу да преноћи.
в) Вук је, иако су га сви одвраћали од тога,
почео да тренира бокс.
г) Да би помогла Вуку, наставница је,
будући да је њему лоше ишла математика,
неколико пута недељно држала час
допунске наставе.
2. б)
3. а) Иако сам се заљубила, нисам престала да
учим.
б) Напорно сам тренирао, узеће ме у први
тим.
в) Он је строг, али праведан фудбалски
судија.
4. в)
5. Када се заврши пауза, обратиће нам се,
како пише у програму, Марко Николић,
директор школе, и Јелена Савић, његова
заменица.
6. **Н, Т, Т, Т**

ИНТЕРПУНКЦИЈСКИ И ПРАВОПИСНИ ЗНАЦИ

1. а)
2. а) „Ајде ми, молим те, реци зашто ниси
прочитао лектуру”, питала је наставница.
б) Наставница је на крају часа рекла: „За
домаћи треба да урадите задатке на 35, 36.
и 37. стр.”
в) На простору Југославије Други светски
рат је трајао у периоду 1941–1945. године,
а почео је бомбардовањем Београда 6.
априла 1941.
3. маслинастозелену, црно-сиви
4. б), г)
5. а) ! б) ? в) ! г) .
6. в) 7. б)

8. а) Ана је рекла Вуку: „Следеће недеље идемо на екскурзију.”
 б) Ученици седмог разреда посетили су на екскурзији следеће дестинације: манастире Раваницу и Манасију, Ресавску пећину, Деспотовац и Ђуприју.
 в) АНА: Вуче, баш се радујем предстојећој екскурзији!
 ВУК: И ја, Анчи, посебно обиласку пећине!

ПИСАЊЕ СКРАЋЕНИЦА

1. kg/kg (кг.); тзв.; ЈКП; N; стр.; БАС; мср
 2. а), б), г), д), ж), з)
 3. а) Др Николић ми је преписао неки антибиотик од 500 mg/mg (мг.) због упале уха.
 б) На РТС-у емитован је кратак прилог о ученицима Основне школе „Вук Караџић”, који су у улици Војводе Добриња организовали акцију чишћења тротоара.
 в) Потписан је Протокол о сарадњи Института за српски језик САНУ и СКЗ.
 4. Мобилна телефонија Србије, центиметар, и тако даље, магнезијум
 5. а)

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

КЊИЖЕВНОУМЕТНИЧКИ И ПУБЛИЦИСТИЧКИ СТИЛ

1. а) књижевноуметнички/књижевноуметничком
 б) књижевноуметнички/књижевноуметничком
 в) новинарски (публицистички) / новинарском (публицистичком)

ЦИТАТИ И ФУСНОТЕ

1. цитат
 2. а) По освајању награде за најбољег младог фудбалера на свету, Родриго је изјавио да га је та награда мотивисала и подигла му самопоуздање.
 б) Тенисерка Кори Гоф је признала да је њена инспирација Новак Ђоковић.
 в) Млади научник је указао на то / је рекао да је првобитни план био да узму једињења из природе која подстичу ћелије канцера, да би након модификације та иста једињења постала алат за борбу против рака.
 3. Подножна напомена. 4. а), б)

ТЕХНИЧКИ И СУГЕСТИВНИ ОПИС

1. а) Т б) Т в) С

ФРАЗЕОЛОГИЗМИ

1. а) дигла нос
 б) прогледала кроз прсте
 в) ставила руку у ватру
 г) имамо пуне руке посла
 2. б)
 3.
 4. а) рогови б) Бадњи дан
 в) жедног г) ногу
 д) воде
 5. б)

ДОПУЊАВАЊЕ ТЕКСТА РАЗЛИЧИТИМ ОБЛИЦИМА ПРОМЕНЉИВИХ РЕЧИ И НЕПРОМЕНЉИВИМ РЕЧИМА

1. Бредом Питом, обожавалаца, Глумио, гледалаца, шездесету, виши, се извинио, супрузи, сву (сав), прошлoшћу/прошлости, плачући, похвалу
 2. Зли људи, злoбници.

НЕЛИНЕАРНИ ТЕКСТОВИ: ТАБЕЛЕ, ГРАФИКОНИ, ЛЕГЕНДЕ И МАПЕ УМА

1. а) Емпатија, критичко мишљење, креативност.
 б) Саосећање, саосећајност.
 в) Различит начин писања, употреба и ћирилице и латинице у одговорима, употреба погрешних латиничних слова.

Литература

- Бојић, М. (2024). Плава гробница. У: Бајчета, В. и Ивановић, Ј. *Читанка 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*. Београд: Архикњига.
- Свети Сава и богати Гаван. (2024). У: Бајчета, В. и Ивановић, Ј. *Читанка 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*. Београд: Архикњига.
- Свети Сава и ђаво. (2024). У: Бајчета, В. и Ивановић, Ј. *Читанка 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*. Београд: Архикњига.
- Тургењев, И. (2024). Шума и степа. У: Бајчета, В. и Ивановић, Ј. *Читанка 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*. Београд: Архикњига.
- Франк, А. (2024). Дневник Ане Франк. У: Бајчета, В. и Ивановић, Ј. *Читанка 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*. Београд: Архикњига.